

Sekretariat Prezydium KK

Od: Pietrzak Marta [marta.pietrzak@mf.gov.pl]
Wysłano: 18 października 2021 11:01
Do: 'legislacja@solidarnosc.org.pl'; 'golab@opzz.org.pl'; 'ue@fzz.org.pl';
'sekretariat@pkpplewiatan.pl'; 'sekretariat@prywatni.pl';
'biuro@federacjaprzedsiebiorcow.pl'; 'sekretariat@pracodawcyrp.pl'; 'europa@zrp.pl';
'biuro@bcc.org.pl'
DW: Skurzewski Tomasz; Nowak Wojciech; Nowak Daniel
Temat: Sprawozdanie KE dot. Instrumentu SURE COM(2021) 596 - prośba o opinię do 29 października
Załączniki: 1_PL_ACT_part1_v2 (71).docx; 1_PL_ACT_part1_v2 (71).pdf

Szanowni Państwo,

z upoważnienia Pana Tomasza Skurzewskiego, Zastępcy Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Finansów w związku z przygotowaniem stanowiska rządu w celu przekazania do Parlamentu RP w odniesieniu do dokumentu:

Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego i Komitetu ds. Zatrudnienia

Sprawozdanie dotyczące europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) w następstwie pandemii COVID-19 na podstawie art. 14 rozporządzenia Rady (UE) 2020/672 SURE: rok później COM(2021)596

uprzejmie przesyłam ww. dokument z prośbą o przedstawienie opinii w terminie **do 29 października br.** na adres e-mail: marta.pietrzak@mf.gov.pl

Z poważaniem

Marta Pietrzak
Radca
Wydział Organizacji Międzynarodowych i Analiz

Departament Współpracy Międzynarodowej

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 31 41

e-mail: marta.pietrzak@mf.gov.pl

www.gov.pl/finanse

[Klauzula informacyjna](#)

Bruksela, dnia 22.9.2021 r.
COM(2021) 596 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
KOMITETU EKONOMICZNO-FINANSOWEGO I KOMITETU DS.
ZATRUDNIENIA**

**Sprawozdanie dotyczące europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu
zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) w
następstwie pandemii COVID-19 na podstawie art. 14 rozporządzenia Rady (UE)
2020/672**

SURE: rok później

STRESZCZENIE

Nowatorski instrument wprowadzony w życie w celu szybkiego reagowania na skutki społeczno-ekonomiczne pandemii

Niniejsze sprawozdanie jest drugim sprawozdaniem półrocznym dotyczącym europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE). Przedstawiono w nim dotychczasowe operacje i wykorzystanie instrumentu oraz dokonano przeglądu jego skutków społeczno-ekonomicznych. SURE jest instrumentem kryzysowym o wartości 100 mld EUR stworzonym przez Unię Europejską (UE), aby pomóc państwom członkowskim w ochronie miejsc pracy i dochodów pracowników w kontekście pandemii COVID-19. SURE jest również silnym wyrazem solidarności między państwami członkowskimi za pośrednictwem UE: wszystkie państwa członkowskie zgodziły się udzielić UE gwarancji dwustronnych, tak aby Unia mogła zaciągać pożyczki na rynkach na bardzo korzystnych warunkach w celu sfinansowania pożyczek SURE.

Wdrożenie instrumentu odbyło się szybko i sprawnie. W ramach początkowej reakcji UE na pandemię Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie SURE w dniu 2 kwietnia 2020 r., a Rada przyjęła to rozporządzenie w dniu 19 maja 2020 r. Pula środków finansowych wynosząca 100 mld EUR została udostępniona w dniu 22 września 2020 r., po podpisaniu umów w sprawie gwarancji przez wszystkie państwa członkowskie. Komisja przyspieszyła wdrażanie instrumentu, nawiązując ścisłą współpracę z państwami członkowskimi. Większość przyznanej pomocy finansowej wypłacono w ciągu zaledwie siedmiu miesięcy, od października 2020 r. do maja 2021 r. W czerwcu 2021 r. SURE otrzymał Nagrodę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich 2021 za dobrą administrację w kategorii *świadczenie usług ukierunkowanych na obywateli*.

UE po raz pierwszy wyemitowała obligacje społeczne w celu sfinansowania pomocy finansowej w ramach SURE dla państw członkowskich. Oprócz wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie SURE w niniejszym sprawozdaniu wywiązano się również z obowiązku sprawozdawczego wynikającego z ram dotyczących unijnych obligacji społecznych SURE, w szczególności w zakresie przydziału wpływów z SURE, rodzaju wydatków i skutków SURE. W sprawozdaniu potwierdzono również, że wydatki w ramach SURE były dobrze dostosowane do celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Duże zainteresowanie, które jeszcze wzrosło od czasu pierwszego sprawozdania półrocznego

Zapotrzebowanie państw członkowskich na pomoc finansową w ramach SURE było znaczne, również w pierwszej połowie 2021 r. Od czasu wprowadzenia tego instrumentu Rada – na podstawie wniosków Komisji – przydzieliła 19 państwom członkowskim ponad 94 % całkowitej puli środków w wysokości 100 mld EUR. W marcu 2021 r., po opublikowaniu pierwszego sprawozdania półrocznego dotyczącego SURE, w ramach SURE pomoc finansową przyznano Estonii. W związku z nawrotem pandemii sześć państw członkowskich korzystających już z SURE (Belgia, Cypr, Grecja, Litwa, Łotwa i Malta) złożyło w połowie marca 2021 r. nowy

wniosek o dodatkowe środki. Wnioski te, dotyczące dodatkowego finansowania w łącznej wysokości 3,7 mld EUR, zostały szybko rozpatrzone przez Komisję i zatwierdzone przez Radę (odpowiednio pod koniec marca i w połowie kwietnia).

Komisja wypłaciła już 95 % całkowitej pomocy finansowej w ramach SURE przyznanej przez Radę za pośrednictwem pożyczek wzajemnych dla państw członkowskich w oparciu o emisję obligacji UE. Po pierwszym sprawozdaniu półrocznym, w okresie od marca do maja 2021 r., Komisja z powodzeniem wyemitowała w imieniu UE kolejne obligacje społeczne SURE o wartości 36 mld EUR. Zainteresowanie inwestorów utrzymywało się na wysokim poziomie, pomimo trudniejszych warunków rynkowych w porównaniu z rokiem 2020 i początkiem roku 2021. Umożliwiło to uzyskanie dalszych korzystnych warunków cenowych. W dniu 9 marca 2021 r. Komisja z powodzeniem przeprowadziła piątą emisję obligacji SURE o wartości 9 mld EUR. Szósta emisja obligacji SURE przeprowadzona przez Komisję w dniu 23 marca 2021 r. składała się z dwóch transz o łącznej wartości 13 mld EUR. Siódmą emisję obligacji SURE, o wartości ponad 14,1 mld EUR, przeprowadzono pomyślnie w dniu 18 maja 2021 r. Kwotę pozyskaną w ramach tych trzech emisji przez Komisję wypłacono państwom członkowskim po 5 dniach roboczych. Średni okres wymagalności wypłat na rzecz państw członkowskich wynosi 14,5 roku, co jest bliskie maksymalnemu okresowi 15 lat przewidzianemu w decyzjach wykonawczych Rady.

Wykorzystanie SURE przez państwa członkowskie korzystające z pomocy

Szacuje się, że w 2020 r. w ramach SURE udzielono wsparcia około 31 mln osób i 2,5 mln przedsiębiorstw. Stanowi to ponad jedną czwartą całkowitego zatrudnienia w państwach członkowskich korzystających z pomocy. W szczególności w 2020 r. w ramach SURE udzielono wsparcia około 22,5 mln pracowników i 8,5 mln osób samozatrudnionych, objętych mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnymi środkami.

Całkowite wydatki publiczne na środki kwalifikujące się do pomocy w ramach SURE znacznie wzrosły od czasu pierwszego sprawozdania. Zgodnie ze zaktualizowanymi sprawozdaniami państw członkowskich korzystających z pomocy oczekuje się obecnie, że wydatki osiągną wartość 114 mld EUR, przekraczając kwotę 94 mld EUR skutecznie wspieraną ze środków SURE. Podkreśla to znaczenie środków kwalifikujących się do SURE z perspektywy państw członkowskich.

Zgodnie ze sprawozdaniami państw członkowskich planowane wydatki stanowią jedynie 10 % całkowitych wydatków na środki objęte wsparciem w ramach SURE. Należy to porównać z 20 % w pierwszym sprawozdaniu półrocznym w marcu 2020 r. i 54 % w sierpniu 2020 r., kiedy 17 państw członkowskich po raz pierwszy złożyło wniosek o wsparcie w ramach SURE.

16 z 19 państw członkowskich korzystających z pomocy w ramach SURE wykorzystało otrzymane środki na wsparcie sfinansowania mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy. W pierwszej połowie 2021 r. wiele państw członkowskich wspieranych przez SURE rozszerzyło swoje mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy, aby zareagować na nowe fale pandemii. Sześć państw członkowskich, które zwróciły się o dodatkowe finansowanie

w ramach SURE na początku 2021 r., zmieniło strukturę mechanizmów już korzystających z SURE lub wprowadziło nowe środki. Według stanu na sierpień 2021 r. większość państw członkowskich, które korzystały z SURE w celu finansowania mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, nie wycofała jeszcze wsparcia, chociaż niektóre państwa członkowskie zaprzestały już stosowania swoich mechanizmów.

Ponad połowę całkowitej kwoty pomocy finansowej w ramach SURE państwa członkowskie przyznały na wsparcie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy. Ponad 40 % przeznaczono na wsparcie podobnych środków, w tym prawie jedną trzecią na środki dla osób samozatrudnionych, a jedynie 5 % przydzielono na środki ochrony zdrowia, potwierdzając ich „pomocniczy” charakter zgodnie z rozporządzeniem w sprawie SURE.

Na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie poziom absorpcji pomocy finansowej przyznanej w ramach SURE wydaje się być wysoki w przypadku zdecydowanej większości państw. Poziom absorpcji będzie ściślej monitorowany w trzech państwach członkowskich, które obecnie zgłosiły niższe planowane wydatki publiczne niż kwota przyznana w ramach SURE, ale które wyraziły również zobowiązanie do rozwiązania ewentualnych problemów. Poziom absorpcji jest potencjalnie niski w jednym państwie członkowskim, w którym ożywienie gospodarcze jest większe niż oczekiwano.

Pierwsza ocena wpływu SURE

Krajowe środki dotyczące rynku pracy objęte wsparciem w ramach SURE prawdopodobnie zmniejszyły liczbę osób bezrobotnych o prawie 1,5 mln w 2020 r. Osiągnięto to dzięki niezwalnianiu pracowników z przedsiębiorstw, w których byli zatrudnieni, i utrzymaniu działalności na własny rachunek. Wyjaśnia to również, dlaczego pomimo poważniejszego spadku PKB w 2020 r. wzrost stóp bezrobocia w 2020 r. we wszystkich państwach członkowskich korzystających z pomocy był nieznaczny i wyraźnie łagodniejszy niż podczas światowego kryzysu finansowego.

Jest to z kolei kluczowy warunek silnego odbicia gospodarczego prognozowanego na rok 2021. Utrzymywanie dostępnej siły roboczej w przedsiębiorstwach również przyczyniło się do szybkiego ożywienia w 2021 r., możliwie towarzysząc wolniejszemu, ale niezbędnemu dostosowaniu w sektorach najbardziej poszkodowanych lub dotkniętych trwałymi skutkami. W rezultacie oczekuje się, że średni spadek PKB w ciągu ostatnich dwóch lat będzie niższy niż ten odnotowany w ciągu pierwszych dwóch lat światowego kryzysu finansowego.

Pomoc finansowa za pośrednictwem SURE przyniosła również państwom członkowskim korzystającym z pomocy znaczne oszczędności budżetowe w wysokości 8,2 mld EUR na płatnościach odsetek. Kwota ta wzrosła od czasu pierwszego sprawozdania półrocznego w związku z trzema dodatkowymi wypłatami. Oszczędności te wynikają z korzystnych warunków zaciągania pożyczek oferowanych przez UE oraz długiego średniego okresu zapadalności pożyczek, wynoszącego prawie 15 lat.

Dalsze występowanie zdarzeń nadzwyczajnych uzasadniających stosowanie SURE

Niepewność związana z perspektywami gospodarczymi pozostaje wysoka, choć ryzyko jest zasadniczo zrównoważone. Osiągnięto unijny cel, jakim było zaszczepienie 70 % dorosłej populacji do końca lata. Ponadto ożywienie gospodarcze nabrało tempa, a perspektywy krótkoterminowe dla gospodarki europejskiej są obecnie bardziej optymistyczne niż wiosną 2021 r. Wariant delta wirusa SARS-CoV-2 rozprzestrzenił się jednak szybko, a postępy w zakresie kampanii szczepień w niektórych państwach ulegają spowolnieniu.

Ożywienie gospodarcze wymaga stopniowego przejścia w polityce budżetowej z tymczasowej pomocy doraźnej, takiej jak w ramach SURE, na bardziej ukierunkowane i przyszłościowe środki naprawcze. Obejmowałoby to aktywną politykę rynku pracy zgodnie z zaleceniem Komisji w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE)¹. Jednocześnie prawie 6 mld EUR pozostaje dostępnych w ramach SURE do końca 2022 r.; środki te można by wykorzystać do dalszego usuwania poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych pandemią COVID-19.

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/commission-recommendation-effective-active-support-employment-ease_en

WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie jest drugim sprawozdaniem półrocznym dotyczącym europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE). Unia Europejska (UE) ustanowiła SURE w maju 2020 r., aby pomóc państwom członkowskim w ochronie miejsc pracy i dochodów pracowników podczas pandemii COVID-19². Instrument ten zapewnia wnioskującym państwom członkowskim pomoc finansową Unii w formie pożyczek na korzystnych warunkach. W ramach SURE dostępna jest pomoc finansowa w wysokości do 100 mld EUR na dofinansowanie w państwach członkowskich mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub podobnych środków służących ochronie pracowników i osób samozatrudnionych, a także pomocniczo środków ochrony zdrowia, w szczególności w miejscu pracy. W czerwcu 2021 r. SURE otrzymał Nagrodę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich 2021 za dobrą administrację w kategorii „świadczenie usług ukierunkowanych na obywateli”.

Sporządzenie niniejszego sprawozdania półrocznego stanowi zobowiązanie prawne. Sprawozdanie zostało przyjęte przez Komisję Europejską (dalej „Komisja”) zgodnie z art. 14 rozporządzenia Rady (UE) 2020/672 („rozporządzenie w sprawie SURE”)³ w celu wywiązania się z obowiązku złożenia sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu i Komitetowi ds. Zatrudnienia⁴. Następne sprawozdanie należy złożyć do końca marca 2022 r. Datą graniczną w odniesieniu do zamieszczenia informacji w niniejszym sprawozdaniu był koniec czerwca 2021 r. w przypadku sprawozdań państw członkowskich oraz początek września 2021 r. w przypadku danych epidemiologicznych i gospodarczych.

Jeżeli chodzi o główne osiągnięcia w ramach SURE według stanu na sierpień 2021 r., niniejsze sprawozdanie zasadniczo potwierdza pozytywną ocenę zawartą w pierwszym sprawozdaniu. Jego główne ustalenia można podsumować następująco:

- szacuje się, że z pomocy w ramach SURE skorzystało w 2020 r. ok. 31 mln osób oraz 2,5 mln przedsiębiorstw,
- krajowe środki dotyczące rynku pracy objęte wsparciem w ramach SURE pomogły zapobiec bezrobociu prawie 1,5 mln osób w 2020 r.,

² SURE wynika z wytycznych politycznych Komisji na lata 2019–2024, w których zaproponowano europejski program reasekuracji świadczeń dla osób bezrobotnych w celu ochrony obywateli Unii i zmniejszenia presji na finanse publiczne w przypadku wstrząsów zewnętrznych. W związku z pandemią COVID-19 w Europie ustanowiono SURE poprzez przyjęcie rozporządzenia Rady (UE) 2020/672 w dniu 19 maja 2020 r. na podstawie wniosku Komisji z dnia 2 kwietnia 2020 r.

³ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0672&from=pl>).

⁴ Na podstawie art. 14 rozporządzenia Komisja składa sprawozdanie dotyczące wykorzystania pomocy finansowej, w tym pozostających kwot należnych oraz mającego zastosowanie harmonogramu spłat w ramach SURE, a także dalszego występowania zdarzeń nadzwyczajnych uzasadniających stosowanie rozporządzenia w sprawie SURE („pandemia COVID-19”).

- 19 państw członkowskich zwróciło się o pomoc finansową w ramach SURE i otrzymało ją,
- spośród nich sześciu państwom członkowskim Rada przyznała w kwietniu 2021 r. dodatkowe wsparcie („dodatkowe finansowanie”),
- przyznano ponad 94 mld EUR, a wypłacono blisko 90 mld EUR,
- ponad połowę pomocy finansowej w ramach SURE państwa członkowskie przydzieliły na wsparcie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, a ponad 40 % przeznaczono na wsparcie podobnych środków, w tym prawie jedną trzecią na środki dla osób samozatrudnionych, a jedynie 5 % przydzielono na środki ochrony zdrowia, które mają charakter „pomocniczy” zgodnie z rozporządzeniem w sprawie SURE,
- poziomy absorpcji pomocy finansowej przyznanej w ramach SURE wydają się być wysokie, z wyjątkiem jednego państwa członkowskiego, a w dwóch innych są ściśle monitorowane⁵,
- ogółem szacuje się, że państwa członkowskie zaoszczędziły 8,2 mld EUR na płatnościach odsetek,
- prawie 6 mld EUR pozostaje dostępnych w ramach SURE po „dodatkowym finansowaniu” do końca 2022 r.; środki te można by wykorzystać do dalszego usuwania poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych pandemią COVID-19.

Niniejsze sprawozdanie stanowi aktualizację informacji zawartych w pierwszym sprawozdaniu półrocznym dotyczącym SURE i rozszerza analizę w niektórych obszarach. Obejmuje ono zmiany instytucjonalne od daty granicznej pierwszego sprawozdania, tj. od dnia 26 lutego 2021 r., w tym przyznanie pomocy finansowej Estonii oraz przyznanie dodatkowego wsparcia („dodatkowe finansowanie”) sześciu państwom członkowskim w następstwie ich wniosków w tej sprawie. W sprawozdaniu przedstawiono trzy ostatnie wypłaty dokonane od tego czasu. Ponadto zaktualizowano w nim analizę zawartą w pierwszym sprawozdaniu, w szczególności w odniesieniu do wydatków publicznych państw członkowskich objętych SURE – w oparciu o zaktualizowane sprawozdania przekazane przez państwa członkowskie w czerwcu 2021 r. – oraz w odniesieniu do pomiaru skutków SURE – w oparciu o najnowsze dane makroekonomiczne i finansowe. W sprawozdaniu rozszerzono również analizę, w szczególności w zakresie objęcia środkami pracowników/osób samozatrudnionych i przedsiębiorstw.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono, w jaki sposób SURE był dotychczas wykorzystywany, oraz dokonano przeglądu jego skutków społeczno-ekonomicznych. Składa się ono z pięciu sekcji. W sekcji I przedstawiono pomoc finansową przyznaną państwom członkowskim, w tym wypłacone i pozostające do wypłaty kwoty oraz odpowiadający im harmonogram spłat. W sekcji II podsumowano łączne wydatki publiczne państw członkowskich na środki krajowe objęte wsparciem w ramach SURE⁶. Wstępna analiza skutków SURE przedstawiona w pierwszym sprawozdaniu została zaktualizowana i rozszerzona w sekcji III,

⁵ Absorpcję definiuje się tutaj jako stopień, w jakim państwo członkowskie wydaje środki finansowe przyznane mu przez Radę na kwalifikujące się środki.

⁶ Sekcje I i II dotyczą korzystania z pomocy finansowej w ramach SURE zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SURE.

w tym opisano zmiany w zakresie bezrobocia i oszczędności z tytułu odsetek wygenerowane przez SURE dla państw członkowskich. W sekcji IV omówiono okoliczności, które uzasadniają kontynuację SURE, a mianowicie ciągły wpływ pandemii. W sekcji V zawarto sprawozdanie na podstawie pkt 2.4 ram dotyczące unijnych obligacji społecznych SURE, które włączono do niniejszego sprawozdania⁷.

I. KORZYSTANIE Z POMOCY FINANSOWEJ W RAMACH SURE: KWOTY PRYZNANE I WYPŁACONE ORAZ INNE ASPEKTY FINANSOWE

1.1 Przegląd państw członkowskich korzystających z pomocy, kwot przyznanych i kwot pozostających do wypłaty

Dodatkowe państwo członkowskie, Estonia, złożyło w lutym 2021 r. wniosek o udzielenie pomocy finansowej w ramach SURE. Pomoc finansowa została przyznana przez Radę w dniu 22 marca 2021 r. na podstawie wniosku Komisji z dnia 26 lutego 2021 r.⁸ Tym samym łączna liczba państw członkowskich korzystających z pomocy wzrosła do 19.

W związku z nawrotem pandemii sześć państw członkowskich korzystających już z SURE złożyło w pierwszym kwartale 2021 r. wnioski o dodatkową pomoc finansową w ramach SURE. W marcu 2021 r. Belgia, Cypr, Grecja, Litwa, Łotwa i Malta zwróciły się o dodatkowe finansowanie jako uzupełnienie pierwotnych kwot przyznanych im przez Radę w 2020 r.

Tabela 1: Przegląd wsparcia udzielonego w ramach SURE (w EUR)

<i>Państwo członkowskie</i>	<i>Przyznane kwoty ogółem*</i>	<i>w tym dodatkowe finansowanie</i>	<i>Kwota wypłacona*</i>	<i>Kwota pozostająca do wypłaty</i>
Belgia	8 197 530 000	394 150 000	8 197 000 000	0
Bułgaria	511 000 000	0	511 000 000	0
Cypr	603 770 000	124 700 000	603 000 000	0
Czechy	2 000 000 000	0	2 000 000 000	0
Grecja	5 265 000 000	2 537 000 000	5 265 000 000	0
Hiszpania	21 324 820 449	0	21 324 000 000	0
Chorwacja	1 020 600 000	0	1 020 000 000	0
Włochy	27 438 486 464	0	27 438 000 000	0
Litwa	957 260 000	354 950 000	957 000 000	0
Łotwa	305 200 000	112 500 000	305 000 000	0
Malta	420 817 000	177 185 000	420 000 000	0
Polska	11 236 693 087	0	8 236 000 000	3 000 000 000
Portugalia	5 934 462 488	0	5 411 000 000	523 000 000
Rumunia	4 099 244 587	0	3 000 000 000	1 099 000 000
Słowenia	1 113 670 000	0	1 113 000 000	0
Słowacja	630 883 600	0	630 000 000	0
Węgry	504 330 000	0	504 000 000	0
Irlandia	2 473 887 900	0	2 473 000 000	0
Estonia	230 000 000	0	230 000 000	0

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/eu-borrowing-activities/eu-sure-social-bond-framework_en

⁸ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/513 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie udzielenia Republice Estońskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 103 z 24.3.2021, s. 6.

Ogółem	94 267 655 575	3 700 485 000	89 637 000 000	4 622 000 000
---------------	-----------------------	----------------------	-----------------------	----------------------

* W trakcie wypłacania środków przyznane kwoty zaokrąglono w dół do celów operacyjnych.

Przedmiotowe wnioski o dodatkowe finansowanie zostały szybko uwzględnione. Na podstawie wniosku Komisji opublikowanego w dniu 30 marca 2021 r. Rada przyznała dodatkowe wsparcie finansowe sześciu zainteresowanym państwom członkowskim w dniu 23 kwietnia^{9,10,11,12,13,14}. To dodatkowe finansowanie wyniosło łącznie 3,7 mld EUR, zwiększając całkowitą kwotę pomocy finansowej przyznanej w ramach SURE do prawie 94,3 mld EUR (zob. tabela 1).

1.2 Wypłaty i mający zastosowanie harmonogram spłat

Komisja z powodzeniem wyemitowała w imieniu UE kolejne obligacje społeczne SURE o wartości 36 mld EUR w okresie między marcem a majem 2021 r. Zainteresowanie inwestorów utrzymywało się na wysokim poziomie, a wszystkie emisje były od 6 do 9 razy nadsubskrybowane przez inwestorów, pomimo trudniejszych warunków rynkowych w porównaniu z początkiem 2021 r. Umożliwiło to uzyskanie dalszych korzystnych warunków cenowych.

W dniu 9 marca 2021 r. Komisja pomyślnie przeprowadziła piątą emisję obligacji SURE o wartości 9 mld EUR. Piętnastoletnie obligacje społeczne wyemitowano w okresie zwiększonych wahań rynkowych, ale nadal były wyceniane w dolnej części przedziału obserwowanego w tym czasie na rynkach pierwotnych, a łączna wartość portfela zamówień

⁹ Decyzja wykonawcza Rady 2021/681 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1342 w sprawie udzielenia Królestwu Belgii tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 144 z 27.4.2021, s. 24.

¹⁰ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/680 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1344 w sprawie udzielenia Republice Cypryjskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 144 z 27.4.2021, s. 19.

¹¹ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/679 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1346 w sprawie udzielenia Republice Greckiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 144 z 27.4.2021, s. 16.

¹² Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/678 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1350 w sprawie udzielenia Republice Litewskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 144 z 27.4.2021, s. 12.

¹³ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/677 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1351 w sprawie udzielenia Republice Łotewskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 144 z 27.4.2021, s. 7.

¹⁴ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/676 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1352 w sprawie udzielenia Republice Malty tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 44 z 27.4.2021, s. 3.

wyniosła 86 mld EUR. Środki pozyskane przez Komisję wypłacono siedmiu państwom członkowskim w dniu 16 marca 2021 r.

Szósta emisja obligacji SURE przeprowadzona przez Komisję w dniu 23 marca 2021 r. składała się z dwóch transz o łącznej wartości 13 mld EUR. Obejmowało to obligacje o wartości 8 mld EUR z terminem zapadalności w marcu 2026 r. oraz 5 mld EUR z terminem zapadalności w maju 2046 r. Łączna wartość portfela zamówień osiągnęła 86,5 mld EUR. W dniu 30 marca 2021 r. środki te wypłacono sześciu państwom członkowskim.

Siódmą emisję obligacji SURE, o wartości ponad 14,1 mld EUR, z powodzeniem przeprowadzono w dniu 18 maja 2021 r. Tę podwójną transzę również podzielono na dwa różne okresy zapadalności: obligacje o wartości 8,137 mld EUR z terminem zapadalności w lipcu 2029 r. oraz 6 mld EUR z terminem zapadalności w styczniu 2047 r. Transakcja spotkała się z dużym zainteresowaniem inwestorów pomimo utrzymujących się w tym czasie wahań rynkowych w odniesieniu do kursu euro, a popyt wyniósł odpowiednio ponad 51 mld EUR i 37 mld EUR. Środki te wypłacono 12 państwom członkowskim, w tym po raz pierwszy Bułgarii i Estonii, w dniu 25 maja 2021 r.

Do końca sierpnia 2021 r. 19 państwom członkowskim wypłacono prawie 90 mld EUR pomocy finansowej w ramach SURE. Stanowi to 95 % całkowitej pomocy finansowej w ramach SURE przyznanej przez Radę państwom członkowskim. Wpłata pozostałych należnych środków została opóźniona na wniosek zainteresowanych państw członkowskich. Dalsze szczegółowe informacje na temat transakcji w ramach SURE i wypłat na rzecz państw członkowskich przedstawiono w tabelach A2 i A3 w załączniku.

Średni okres zapadalności wypłat na rzecz państw członkowskich wynosi 14,5 roku, co jest bliskie maksymalnemu okresowi 15 lat przewidzianemu w odpowiednich decyzjach wykonawczych Rady. W tabeli 2 przedstawiono dane dotyczące harmonogramu spłat odsetek i kwoty głównej.

Tabela 2: Harmonogram spłat należnych unijnych pożyczek w ramach SURE

Rok kalendarzowy	Kwota główna	Odsetki	SURE ogółem
2021		35 480 000	35 480 000
2022		111 110 000	111 110 000
2023		122 500 000	122 500 000
2024		122 500 000	122 500 000
2025	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2026	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2027		122 500 000	122 500 000
2028	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2029	8 137 000 000	122 500 000	8 259 500 000
2030	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2031		122 500 000	122 500 000
2032		122 500 000	122 500 000
2033		122 500 000	122 500 000
2034		122 500 000	122 500 000
2035	8 500 000 000	122 500 000	8 622 500 000
2036	9 000 000 000	122 500 000	9 122 500 000
2037		104 500 000	104 500 000
2038		104 500 000	104 500 000

2039		104 500 000	104 500 000
2040	7 000 000 000	104 500 000	7 104 500 000
2041		97 500 000	97 500 000
2042		97 500 000	97 500 000
2043		97 500 000	97 500 000
2044		97 500 000	97 500 000
2045		97 500 000	97 500 000
2046	5 000 000 000	97 500 000	5 097 500 000
2047	6 000 000 000	75 000 000	6 075 000 000
2048		30 000 000	30 000 000
2049		30 000 000	30 000 000
2050	10 000 000 000	30 000 000	10 030 000 000
Ogółem	89 637 000 000	3 029 590 000	92 666 590 000

II. WYKORZYSTYWANIE SURE: WYDATKI PUBLICZNE I ŚRODKI KRAJOWE OBJĘTE ZAKRESEM STOSOWANIA SURE

W niniejszej sekcji skoncentrowano się na wykorzystaniu instrumentu w polityce. W szczególności podsumowano wydatki publiczne państw członkowskich objętych lub kwalifikujących się do objęcia SURE oraz charakter środków krajowych. W sekcji wskazano również zasięg środków wspieranych w ramach SURE pod względem pracowników i przedsiębiorstw.

2.1 Faktyczne i planowane wydatki publiczne objęte wsparciem w ramach SURE

2.1.1 Monitorowanie wydatków publicznych na środki kwalifikowalne

Do monitorowania planowanego i faktycznego wykorzystania pomocy finansowej przyznanej w ramach SURE stosuje się zaktualizowane sprawozdania państw członkowskich korzystających z pomocy¹⁵. Wymagane sprawozdania obejmują przydział wydatków publicznych na środki objęte SURE (oraz objęcie tymi środkami pracowników i przedsiębiorstw, jak podano w sekcji 2.3). Dotychczas odbyły się trzy serie sprawozdawczości: w sierpniu 2020 r. („dane towarzyszące oficjalnemu wnioskowi”), w styczniu–lutym 2021 r. („pierwsze sprawozdanie”) i w czerwcu 2021 r. („ostatnie sprawozdanie” na potrzeby niniejszego sprawozdania). Przedstawione informacje odpowiadają informacjom *zgłoszonym przez państwa członkowskie*¹⁶. Wydatki zgłoszone przez państwa członkowskie odpowiadają wydatkom na środki, które kwalifikują się do SURE. Niektóre państwa członkowskie uzupełniły wsparcie z SURE krajowymi środkami finansowymi lub funduszami strukturalnymi UE, w związku z czym wydatki mogły przekroczyć kwotę dostępną w ramach SURE. Sprawozdawczość ułatwia pomiar absorpcji pomocy finansowej w ramach SURE poprzez porównanie z kwotą przyznaną przez Radę.

Do końca maja 2021 r. zrealizowano już 90 % całkowitych planowanych wydatków publicznych na kwalifikujące się środki¹⁷. Na mocy rozporządzenia w sprawie SURE możliwe jest wykorzystanie pomocy finansowej na sfinansowanie planowanego wzrostu wydatków

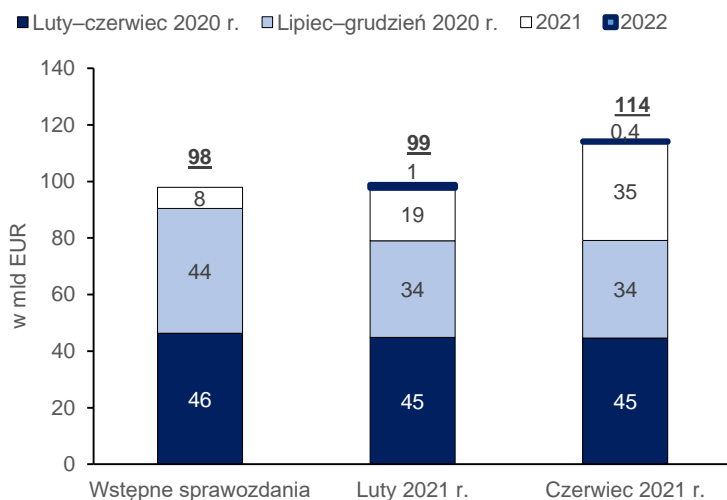
¹⁵ Irlandia i Estonia złożyły wniosek o wsparcie w ramach SURE wyłącznie w odniesieniu do poniesionych wydatków publicznych, w związku z czym sprawozdawczość pozostaje niezmieniona od marca 2021 r.

¹⁶ Nie uwzględniono jeszcze nowych środków przedstawionych przez państwa członkowskie w czasie składania zaktualizowanego sprawozdania, gdyż nie zostały one jeszcze ocenione pod kątem kwalifikowalności.

¹⁷ Kwalifikujące się środki oznaczają środki opisane w art. 3 ust. 2 rozporządzenia: krajowe mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub podobne środki, a także, dodatkowo, środki ochrony zdrowia.

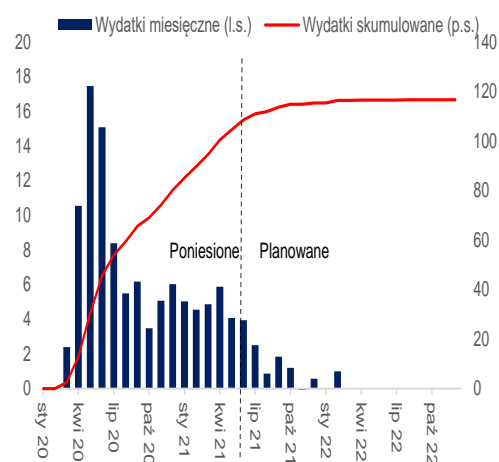
publicznych na środki objęte SURE. W czerwcu 2020 r. udział planowanych wydatków wynosił 54 % (zgodnie ze sprawozdaniem z sierpnia 2020 r.); na koniec 2020 r. udział ten wynosił 20 % (jak wskazano w pierwszym sprawozdaniu); pozostałe planowane wydatki wynoszą obecnie mniej niż 10 % (zob. wykres 2).

Wykres 1: Zgłoszone dane dotyczące wydatków publicznych

Uwaga: Estonia złożyła wniosek o wsparcie w ramach SURE w lutym 2021 r. i w związku z tym jest uwzględniona jedynie w sprawozdaniu za czerwiec 2021 r.

Wykres 2: Miesięczne zmiany poniesionych i planowanych wydatków publicznych objętych SURE

Uwaga: profil ten opiera się na ostatnich sprawozdaniach przekazanych przez państwa członkowskie w czerwcu 2021 r. jako wkład do niniejszego sprawozdania. Nieznacznie ujemny poziom wydatków w listopadzie 2021 r. wynika z faktu, że w tym miesiącu spodziewano się wysokich płatności z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na wsparcie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy.

Z najnowszego sprawozdania wynika, że łączne wydatki publiczne przeznaczone na rok 2021 znacznie wzrosły od czasu pierwszego sprawozdania. 14 państw członkowskich zgłosiło wyższe niż oczekiwano w styczniu–lutym 2021 r. planowane wydatki publiczne na 2021 r., zgodnie z ponownym wzrostem zakażeń, rozszerzeniem wsparcia gospodarczego obserwowanym w całej Europie w 2021 r. oraz wnioskami o dodatkowe finansowanie złożonymi w kwietniu 2021 r. Niewielkie wydatki publiczne zaplanowane na 2022 r. w trzech państwach członkowskich zmniejszyły się, ponieważ niektóre wydatki przeniesiono na 2021 r.

Zgodnie z przewidywaniami wydatki na środki kwalifikujące się do objęcia SURE dostosowano do tempa pandemii. Na wykresie 2 pokazano, że profil kwalifikowalnych wydatków publicznych wynikający z ostatniego sprawozdania charakteryzuje się trzema szczytami, a mianowicie w maju 2020 r., w grudniu 2020 r. i w kwietniu 2021 r., co jest zgodne z trzema falami epidemiologicznymi odnotowanymi przed datą graniczną sprawozdania. Wpływ drugiej i trzeciej fali na wydatki publiczne kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach

SURE był mniejszy niż w przypadku pierwszej fali, co prawdopodobnie wynikało z przystosowania się gospodarek po pierwszej fali, mniejszej surowości towarzyszących jej środków powstrzymujących rozprzestrzenianie się oraz prawdopodobnie z faktu, że niektóre początkowe wnioski o wsparcie w ramach SURE przewidywały już nasilenie się pandemii po lecie 2020 r.

Oczekuje się, że łączne wydatki publiczne na kwalifikujące się środki wyniosą 114 mld EUR, przekraczając kwotę bezpośrednio objętą wsparciem w ramach SURE (94 mld EUR). Kwota ta nie uwzględnia wydatków finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz stanowi wzrost o 15 % od czasu pierwszego sprawozdania, w którym oczekiwano, że w państwach członkowskich korzystających z pomocy wydanych zostanie 99 mld EUR. Kwota ta jest wyższa niż całkowita kwota przyznana w ramach SURE, ponieważ szereg państw członkowskich planuje wydać więcej na środki kwalifikujące się w ramach SURE niż wynosi pomoc finansowa, o którą wnioskowały¹⁸. Jest to kolejny dowód na to, że zakres SURE jest istotny z punktu widzenia państw członkowskich.

2.1.2 Poziom absorpcji środków finansowych

Poziom absorpcji środków finansowych pożyczonych państwom członkowskim w ramach SURE wydaje się być wysoki w przypadku zdecydowanej większości państw członkowskich. Szesnaście z dziewiętnastu państw członkowskich wydało już lub planuje wydać na kwalifikujące się środki *co najmniej* pomoc finansową przyznaną im w ramach SURE (zob. wykres 3). Trzyнадцать z nich planuje nawet wydać *więcej* niż przyznana kwota, w tym poprzez sfinansowanie pozostałej części na poziomie krajowym.

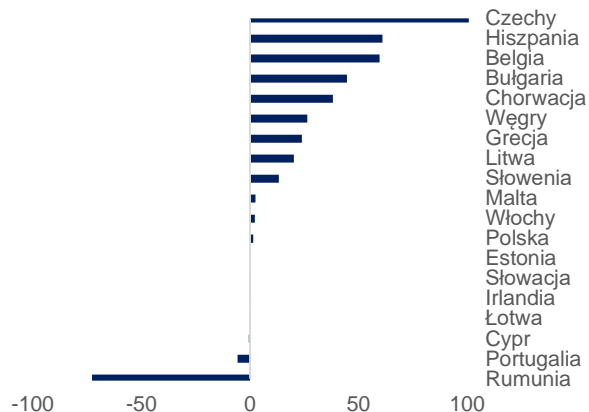
Poziom absorpcji środków jest potencjalnie niski w jednym z państw członkowskich i będzie ściślej monitorowany w poszczególnych państwach członkowskich, które wyraziły zobowiązanie do rozwiązania ewentualnych problemów. Rumunia, Portugalia i Cypr zgłosiły obecnie niższe całkowite wydatki publiczne na środki przewidziane w odpowiednich decyzjach wykonawczych Rady niż kwota przyznana przez Radę w ramach SURE. Na podstawie wstępnej analizy wydaje się, że na Cyprze nie występuje rzeczywisty problem z absorpcją środków¹⁹. W Portugalii władze krajowe określiły dodatkowe środki, które Komisja oceni we właściwym czasie i które powinny pochłonąć całą kwotę przyznaną państwu członkowskiemu. W przypadku Rumunii niski poziom absorpcji wynikałby z mniejszego niż oczekiwano wpływu pandemii i silniejszego niż oczekiwano ożywienia gospodarczego, co oznacza, że wydatki na środki służące utrzymaniu zatrudnienia były niższe niż przewidywano. Różnica między faktycznie poniesionymi do tej pory wydatkami publicznymi a wypłaconą już Rumunii pomocą finansową w wysokości 3 mld EUR pozostaje wysoka (prawie dwie trzecie wypłaconej kwoty). Komisja współpracuje

¹⁸ W przypadku Hiszpanii, Włoch i Polski wynika to również z limitu koncentracji (wynoszącego 60 % maksymalnej kwoty 100 mld EUR, która ma zastosowanie do trzech największych państw członkowskich korzystających z pomocy).

¹⁹ W przypadku Cypru niedobór wydatków publicznych w wysokości ponad 3 mln EUR (0,6 % pożyczki) wynika z faktu, że państwo członkowskie otrzymało więcej środków z EFS niż oczekiwano. Cypr zgłosił planowane wydatki tylko do czerwca 2021 r., zgodnie z prawnym obowiązaniem środków w momencie składania sprawozdania, ale oczekuje się, że środki te zostaną przedłużone. W związku z tym oczekuje się, że niedobór ten będzie miał charakter tymczasowy, ze względu na niezgłoszone jeszcze wydatki po czerwcu 2021 r. Sytuacja ta będzie nadal monitorowana.

z władzami rumuńskimi w celu omówienia potencjalnych rozwiązań i będzie kontynuować ten dialog.

Wykres 3: Nadwyżka ponad kwotę pożyczki (% kwoty pożyczki) wydatków publicznych planowanych i poniesionych na kwalifikujące się środki

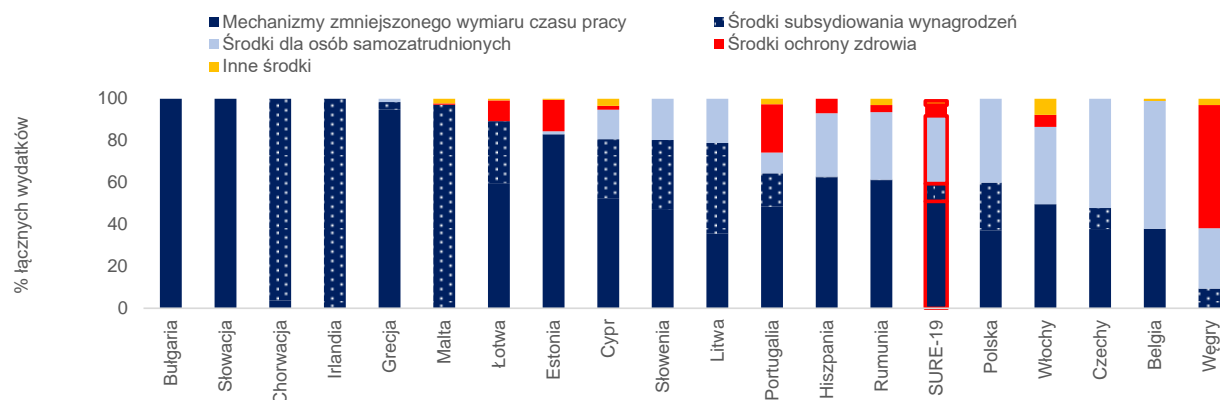
Uwaga: wydatki publiczne oznaczają wydatki zgłoszone, bez korekty o limit koncentracji, i przeznaczone na środki określone w decyzjach wykonawczych Rady, bez uwzględnienia środków z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

2.2 Środki krajowe: mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub podobne środki objęte wsparciem w ramach SURE

Oczekuje się, że ponad połowa całkowitych wydatków publicznych wspieranych przez SURE zostanie wydana na mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy. Wynika to z analizy Komisji, w której to analizie środki zgłoszone przez państwa członkowskie podzielono na kategorie według rodzaju. 53 % wydatków publicznych na środki kwalifikujące się do pomocy w ramach SURE jest przeznaczonych na mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy, a kolejne 33 % na „podobne środki” dla osób samozatrudnionych. 7 % przeznacza się na programy subsydiowania wynagrodzeń, a ponadto oczekuje się, że 5 % zostanie przeznaczone na środki ochrony zdrowia²⁰. Pozostałe 2 % wydatków przeznacza się na „inne” podobne środki służące utrzymaniu miejsc pracy i ochronie dochodów pracowników. Dziewięć państw członkowskich wykorzystało pomoc finansową z SURE wyłącznie na mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki (zob. wykres 4).

²⁰ Programy subsydiowania wynagrodzeń są programami utrzymania miejsc pracy podobnymi do zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy, ale różnią się tym, że płatności nie są obliczane w kategoriach godzin (nieprzepracowanych), ale raczej odpowiadają kwocie ryczałtowej lub części całkowitego wynagrodzenia.

Wykres 4: Wydatki publiczne na środki kwalifikujące się do pomocy w ramach SURE według rodzaju wydatków

Uwaga: zob. sprawozdanie dotyczące SURE z marca 2021 r. zawierające dalsze szczegółowe informacje na temat wydatków Węgier związanych z ochroną zdrowia.

Szesnaście z dziewiętnastu państw członkowskich korzystających z pomocy w ramach SURE wykorzystało otrzymane środki na wsparcie sfinansowania mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy. Dotyczy to również Estonii, której w marcu 2021 r. przyznano pomoc finansową w ramach SURE. W szczególności w ciągu 2020 r. Estonia wdrożyła nowy (tymczasowy) mechanizm zmniejszonego wymiaru czasu pracy w odpowiedzi na pandemię, wraz ze środkami podobnymi do zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy i środkami ochrony zdrowia.

Sześć państw członkowskich, które zwróciły się o dodatkowe finansowanie w ramach SURE na początku 2021 r., zmieniło strukturę mechanizmów już korzystających z SURE lub wprowadziło nowe środki. Zmiany w strukturze środków polegały przede wszystkim na zwiększeniu finansowania w ramach mechanizmów lub złagodzeniu warunków kwalifikowalności²¹.

W pierwszej połowie 2021 r. wiele państw członkowskich wspieranych przez SURE rozszerzyło swoje mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy, aby zareagować na nowe fale pandemii. Środki, które już wygasły, zostały albo ponownie uruchomione (np. w Estonii i na Łotwie), albo zmodyfikowane (np. poprzez zwiększenie finansowania). Włochy przedłużyły okres kwalifikowalności w przypadku korzystania z mechanizmów zmniejszonego

²¹ Cypr, Łotwa i Litwa wystąpiły o dodatkowe wsparcie dla wszystkich (lub prawie wszystkich) środków, na które otrzymały już wsparcie z SURE. Grecja zwróciła się o wsparcie na rozszerzenie istniejących mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy. Belgia i Malta zwróciły się o wsparcie na rzecz środków podobnych do mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, które są już finansowane z SURE (np. wsparcie dla osób samozatrudnionych, subsydiowanie wynagrodzeń, pomoc dla konkretnych sektorów lub kategorii pracowników). Ponadto Belgia i Łotwa wprowadziły nowe mechanizmy, które mają być finansowane w ramach SURE. Te nowe mechanizmy to środki podobne do zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy: świadczenia chorobowe dla rodziców i opiekunów (Łotwa), mikrokredyty dla przedsiębiorców (Belgia) oraz środki ochrony zdrowia obejmujące dodatki dla personelu medycznego (Łotwa).

wymiaru czasu pracy związanych z COVID-19. Cypr, Republika Czeska, Łotwa, Litwa, Polska, Słowacja i Hiszpania zwiększyły pulę środków dostępnych w ramach mechanizmów, np. poprzez wspieranie większej części wynagrodzeń pracowników, obniżenie pułapów lub ułatwienie dostępu do mechanizmów.

Większość państw członkowskich, które korzystały z SURE w celu finansowania mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, nie wycofała jeszcze wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych. Jedenaście z szesnastu państw, które polegały na zatrudnieniu w zmniejszonym wymiarze czasu pracy, nadal stosuje swoje mechanizmy (więcej szczegółów w załączniku 1), jednak wiele z nich zamierzało stopniowo wycofać swoje mechanizmy latem 2021 r. (Bułgaria, Litwa i Rumunia), we wrześniu 2021 r. (Belgia, Grecja, Słowenia i Hiszpania) lub później w 2021 r. (Cypr, Chorwacja, Słowacja). Irlandia i Malta, które otrzymują wsparcie w ramach SURE na swoje programy subsydiowania wynagrodzeń, przedłużyły ich obowiązywanie do końca 2021 r.²² Włochy przedłużyły do końca 2021 r. obowiązywanie kilku dostosowań związanych z COVID-19 w swoich mechanizmach zmniejszonego wymiaru czasu pracy, podczas gdy niektóre przepisy szczegółowe zostały już wycofane. Zgodnie z zaleceniem zawartym w komunikacie Komisji w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia, w celu wsparcia procesu wychodzenia z kryzysu Hiszpania i Portugalia wprowadziły środki szkoleniowe lub zachęty do zmiany pracy w ramach swoich mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy²³.

Niektóre państwa członkowskie zaprzestały już stosowania swoich mechanizmów. Republika Czeska, Estonia, Łotwa i Polska zawiesiły swoje mechanizmy w maju lub czerwcu 2021 r. Terminy zaprzestania korzystania z mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy są jednak zazwyczaj tymczasowe i mogą być aktualizowane w miarę rozwoju pandemii.

2.3 Udział osób zatrudnionych i przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach SURE

Szacuje się, że w 2020 r. wsparcie w ramach SURE otrzymało około 31 mln osób, co odpowiada ponad jednej czwartej całkowitego zatrudnienia w państwach członkowskich korzystających z pomocy. Szacunki te odpowiadają osobom, które w pewnym momencie były objęte mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub podobnymi środkami wspieranymi w ramach SURE. Dotyczą one około 22,5 mln pracowników i 8,5 mln osób samozatrudnionych²⁴. Biorąc pod uwagę, że SURE ma szerszy zakres (i obejmuje podobne środki, w szczególności dla osób samozatrudnionych), liczbę tę można w przybliżeniu porównać do około 19 mln osób objętych mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy w państwach członkowskich

²² Irlandia otrzymała pomoc finansową w ramach SURE na swój tymczasowy program subsydiowania wynagrodzeń, który zakończył się w sierpniu 2020 r. i został zastąpiony programem subsydiowania wynagrodzeń w sytuacjach nadzwyczajnych, obowiązującym obecnie do końca 2021 r.

²³ https://ec.europa.eu/info/publications/commission-recommendation-effective-active-support-employment-ease_en. Spośród państw członkowskich, które nie korzystają z finansowania w ramach SURE, Austria, Francja, Niderlandy i Szwecja wprowadziły lub wzmocniły wsparcie na rzecz szkoleń w ramach swoich mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub podobnych środków.

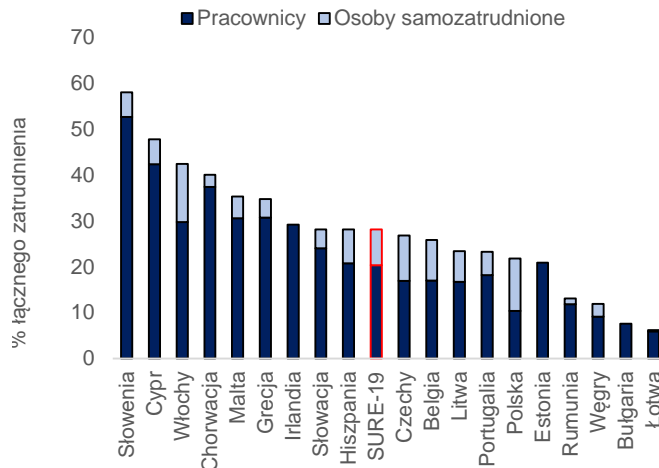
²⁴ Liczba ta wzrosła w stosunku do liczby podanej w pierwszym sprawozdaniu dotyczącym SURE, ponieważ państwa członkowskie dostarczyły zaktualizowane dane szacunkowe o lepszej jakości.

korzystających z pomocy w ramach SURE i 35 mln osób w całej UE w 2020 r.²⁵ Podział zasięgu SURE pod względem objętych nim pracowników według państw członkowskich przedstawiono na wykresie 5. Szacunki te nie uwzględniają wsparcia w ramach SURE dla środków ochrony zdrowia i jako takie mogą być uważane za zachowawcze²⁶.

²⁵ Liczba 19 mln opiera się na tabelach sprawozdawczych państw członkowskich, które obejmują mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy niewspierane w ramach SURE, ale nie obejmują podobnych środków. W przypadku trzech państw członkowskich, które nie przekazały danych liczbowych, przyjęto, że zastosowanie ma średni stosunek zasięgu mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy do zasięgu SURE.

²⁶ Ponadto w niektórych państwach członkowskich odbiorcy wsparcia w ramach różnych środków w znacznym stopniu się pokrywali, czego nie można było uwzględnić. W takich przypadkach zwrócono się do państw członkowskich o zgłaszanie jedynie zasięgu największego środka lub środków, aby uniknąć podwójnego liczenia. W związku z tym rzeczywisty zasięg może być jeszcze większy.

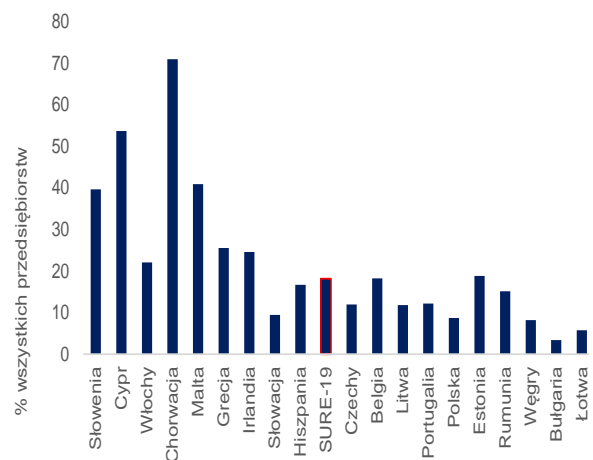
Wykres 5: Pracownicy objęci SURE w 2020 r. (% całkowitej liczby osób zatrudnionych)

Źródło: sprawozdania państw członkowskich (zob. przypis 26), Ameco.

Uwaga: dane dotyczące zakresu wsparcia zaczerpnięto ze sprawozdań państw członkowskich. Łączne dane dotyczące zatrudnienia (tj. mianownik wskaźnika) pochodzą z AMECO i wykorzystuje się w nich definicję całkowitego zatrudnienia według rachunków narodowych, które obejmuje zarówno pracowników otrzymujących wynagrodzenie, jak i osoby samozatrudnione.

Wykres 6: Przedsiębiorstwa objęte SURE w 2020 r. (% wszystkich przedsiębiorstw)

Źródło: sprawozdania państw członkowskich (zob. przypis 28), statystyki Eurostatu dotyczące przedsiębiorstw.

Uwaga: państwa członkowskie uszeregowano według stopnia objęcia pracowników wsparciem w ramach SURE. Aby zapewnić spójne przetwarzanie danych we wszystkich państwach członkowskich, przedsiębiorstwa ogółem obejmują przedsiębiorstwa o zerowym zatrudnieniu, co może powodować zniżenie wskaźnika pokrycia, ponieważ niektóre osoby samozatrudnione mogą być liczone w mianowniku, ale nie w liczniku.

Oczekuje się, że w 2021 r. zasięg SURE pozostanie znaczący, odpowiadając prawie 10 % zatrudnienia. Oczekuje się, że skutki gospodarcze kolejnych fal pandemii będą znacznie mniejsze niż skutki pierwszej fali, a niektóre państwa członkowskie nie wykorzystają SURE do wydatków publicznych w 2021 r. ze względu na spodziewany wzrost gospodarczy. Mimo to szacuje się, że co najmniej 5 mln osób skorzysta z SURE w 2021 r., w kontekście nierównomiernego ożywienia gospodarczego w poszczególnych państwach i sektorach gospodarki²⁷.

Szacuje się, że w 2020 r. w ramach SURE udzielono wsparcia ponad 2,5 mln przedsiębiorstw. Obejmuje to co najmniej jedną piątą przedsiębiorstw w państwach członkowskich korzystających z pomocy (zob. wykres 6).²⁸ W 2021 r. około 8 % przedsiębiorstw nadal otrzymuje wsparcie

²⁷ Szacunki te opierają się na niepełnej sprawozdawczości, ponieważ niektóre państwa członkowskie (Włochy, Polska, Słowacja) nie przekazały danych dotyczących zasięgu za 2021 r.

²⁸ Z uwagi na bardzo niejednorodną sprawozdawczość państw członkowskich w odniesieniu do zakresu przedsiębiorstw, w celu zapewnienia spójnego przetwarzania danych w poszczególnych państwach członkowskich przyjmuje się, że przedsiębiorstwa ogółem obejmują przedsiębiorstwa o zerowym poziomie zatrudnienia. Może to spowodować zniżenie wskaźnika pokrycia, ponieważ niektóre osoby samozatrudnione mogą być liczone w mianowniku, ale nie w liczniku.

w kontekście oczekiwanego, ale nierównomiernego ożywienia gospodarczego. W większości państw członkowskich korzystających z pomocy przedsiębiorstwa z sektora usług były głównymi odbiorcami wsparcia, w szczególności: (i) handel hurtowy i detaliczny oraz (ii) zakwaterowanie i usługi gastronomiczne (zob. tabela 3)²⁹. Dużą część wsparcia otrzymały również przedsiębiorstwa produkcyjne.

Ze wsparcia SURE skorzystały zarówno MŚP, jak i duże przedsiębiorstwa. Przed kryzysem związanym z COVID-19 zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy było wykorzystywane głównie przez duże przedsiębiorstwa w sektorze przemysłu³⁰. Duże przedsiębiorstwa zwykle ponosiły wyższe koszty zatrudniania i zwalniania; przedsiębiorstwa w sektorze usług głównie dostosowywały zatrudnienie poprzez zwolnienia lub częstsze stosowanie zatrudnienia na czas określony i zatrudnienia niestandardowego. Wraz z wybuchem pandemii schemat ten uległ zmianie, a stosowanie zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy stało się szczególnie istotne w usługach (głównie hotelach i restauracjach) oraz w handlu detalicznym. W niektórych państwach członkowskich od marca 2020 r. znacznie wzrósł udział mikroprzedsiębiorstw uczestniczących w mechanizmach³¹. W większości państw członkowskich korzystających z pomocy w ramach SURE największą część przedsiębiorstw objętych SURE zdecydowanie stanowiły małe przedsiębiorstwa (wykres 7). Z uwagi jednak na niejednorodną sprawozdawczość państw członkowskich w zakresie zasięgu przedsiębiorstw trudno jest przedstawić szczegółowe szacunki dotyczące struktury przedsiębiorstw na potrzeby niniejszego sprawozdania.

W czasie kryzysu związanego z COVID-19 wzrósł odsetek kobiet i młodzieży zatrudnionych w zmniejszonym wymiarze czasu pracy. Odzwierciedla to przede wszystkim zmianę struktury sektorowej wsparcia z produkcji i budownictwa na usługi i handel detaliczny, tj. sektory o relatywnie wyższym udziale kobiet i młodzieży w zatrudnieniu³².

²⁹ Spośród 19 państw członkowskich korzystających z pomocy pięć nie dostarczyło informacji na temat podziału na produkcję i usługi, natomiast trzy zgłosiły, że wsparcie zostało podzielone po równo.

³⁰ Komisja Europejska (2020): „Labour Market and Wage Developments in 2020” [„Rynek pracy i dynamika płac w 2020 r.”], rozdział 3, Rozwój polityki. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en>

³¹ Np. w Belgii i Włoszech. Źródło: dane zgromadzone przez Komitet ds. Zatrudnienia w latach 2020–2021. Informacje nie są dostępne dla wszystkich państw objętych SURE.

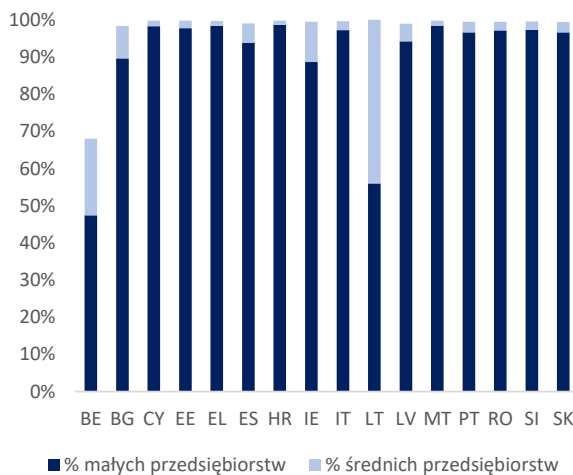
³² Komisja Europejska (2020): „Labour Market and Wage Developments in 2020” [„Rynek pracy i dynamika płac w 2020 r.”], rozdział 3, Rozwój polityki. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en>. We Włoszech i w Belgii po marcu 2020 r. średnio podwoił się odsetek kobiet uczestniczących w mechanizmach, natomiast odsetek beneficjentów będących młodymi pracownikami wzrósł z 1,6 % do 5,7 % we Włoszech i z 6,7 % do 7,6 % w Belgii. Odsetek kobiet i młodych pracowników zatrudnionych w zmniejszonym wymiarze czasu pracy był również wysoki na Łotwie, w Rumunii, Portugalii i Estonii.

Tabela 3: Zasięg sektorowy SURE

Państwo członkowskie	Główne sektory korzystające ze wsparcia w ramach SURE
Belgia	Usługi administracyjne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Bułgaria	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Cypr	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Czechy	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Estonia	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Grecja	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Hiszpania	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, usługi administracyjne oraz handel hurtowy i detaliczny
Chorwacja	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Węgry	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz pozostałe usługi
Irlandia	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny
Włochy	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny
Litwa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Łotwa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Malta	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, transport oraz handel hurtowy i detaliczny
Polska	Budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz handel hurtowy i detaliczny
Portugalia	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, inne usługi oraz handel hurtowy i detaliczny
Rumunia	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, budownictwo oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Słowenia	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny
Słowacja	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny

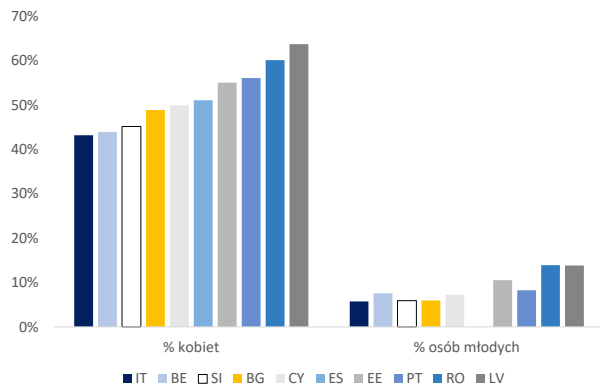
Źródło: sprawozdania państw członkowskich.

Wykres 7: Zasięg SURE według wielkości przedsiębiorstwa (% całkowitego zasięgu SURE)

Źródło: sprawozdania państw członkowskich. Pozostałą część przedsiębiorstw stanowią duże przedsiębiorstwa. Podział według wielkości

Wykres 8: Średni udział kobiet i młodych beneficjentów (15–24 l.) w mechanizmach zmniejszonego wymiaru czasu pracy (2020/2021)

Źródło: dane zgromadzone przez Komitet ds. Zatrudnienia w latach 2020–2021. Dane zgromadzone przez Komitet ds. Zatrudnienia nie są dostępne dla wszystkich państw objętych SURE. Zakres danych: od marca 2020 r. (dla każdego państwa) do najnowszych dostępnych danych z Komitetu ds. Zatrudnienia, tj. EL (listopad 2020 r.), BG, IT, RO (grudzień 2020 r.), BE,

przedsiębiorstw nie został zgłoszony lub został zgłoszony niedokładnie przez Republikę Czeską, Węgry i Polskę.

CY, EE, LV (styczeń 2021 r.) oraz PT, SI (luty 2021 r.). W odniesieniu do ES dostępne są tylko dane dotyczące udziału kobiet.

III. WSTĘPNA ANALIZA WPŁYWU SURE

W niniejszej sekcji zaktualizowano analizę przedstawioną w pierwszym sprawozdaniu półrocznym dotyczącym wpływu SURE na zatrudnienie i finanse publiczne.

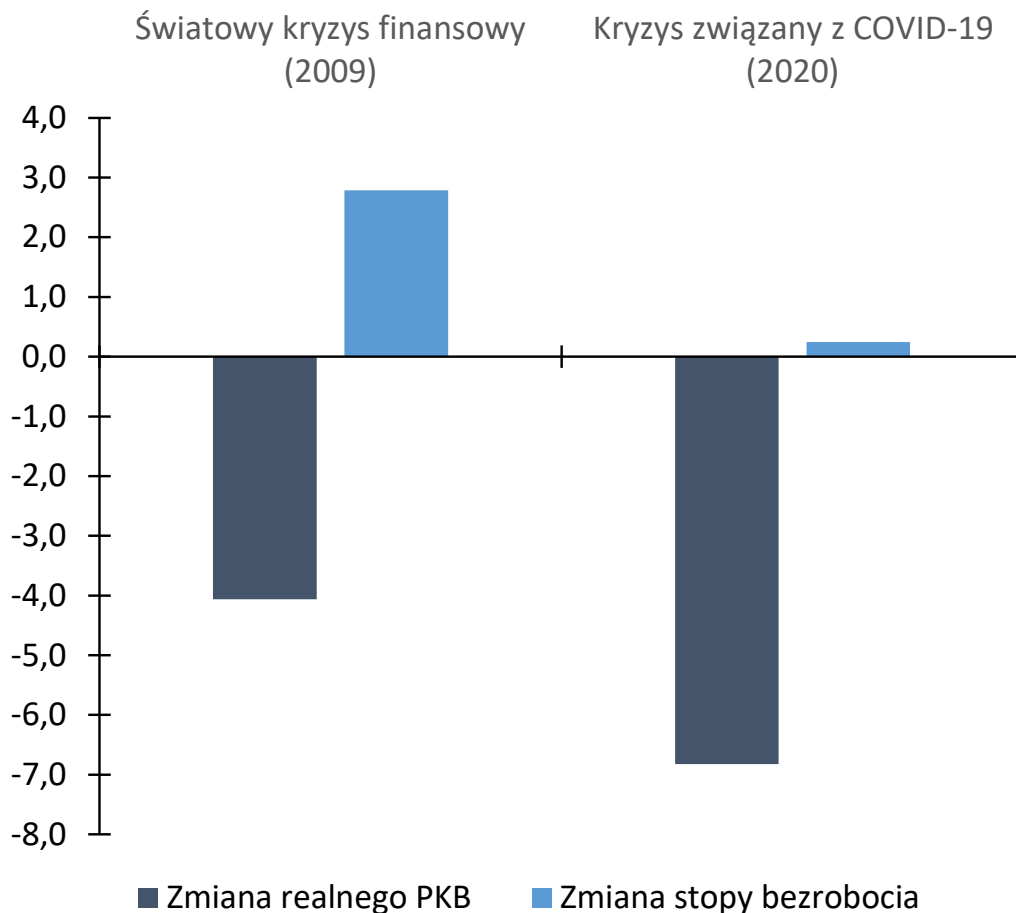
3.1 Szacunkowy wpływ SURE na bezrobocie

W niniejszej sekcji przedstawiono zaktualizowaną ocenę wpływu SURE na bezrobocie w państwach członkowskich korzystających z pomocy. Celem SURE jest pomoc państwom członkowskim w utrzymaniu zatrudnienia pracowników i osób samozatrudnionych podczas pandemii COVID-19, a tym samym ochrona dochodów pracowników i ułatwienie szybkiej odbudowy po zakończeniu pandemii. Przedstawiona tu ocena koncentruje się na relacji między produkcją a bezrobociem od początku pandemii. Wyniki mają charakter informacyjny, ale dane liczbowe należy interpretować ostrożnie ze względów metodologicznych. Po pierwsze, trudno jest stworzyć scenariusz alternatywny dla funkcjonowania rynku pracy w sytuacji braku SURE. Po drugie, na stosunek między produkcją a zatrudnieniem wpływa wiele czynników, w tym SURE. Inne czynniki związane są z faktem, że ludzie nie byli w stanie aktywnie poszukiwać pracy ze względu na zamknięcie dużych części gospodarki albo byli do tego zniechęceni.

Wzrost stóp bezrobocia, który zaobserwowano w pierwszym roku kryzysu związanego z COVID we wszystkich państwach członkowskich korzystających z pomocy, był wyraźnie łagodniejszy niż podczas światowego kryzysu finansowego, chociaż spadek PKB okazał się poważniejszy. Wzrost realnego PKB spadł o 6,8 % w państwach, które skorzystały z finansowania w ramach SURE w pierwszym roku kryzysu związanego z COVID-19 w 2020 r. (zob. wykres 9). Spadek ten jest większy niż spadek o 4,1 % zaobserwowany podczas globalnego

kryzysu finansowego w 2009 r. Jednocześnie stopa bezrobocia wzrosła w 2020 r. tylko o 0,2 punktu procentowego – dla porównania w 2009 r. wzrosła o 2,8 punktu procentowego.

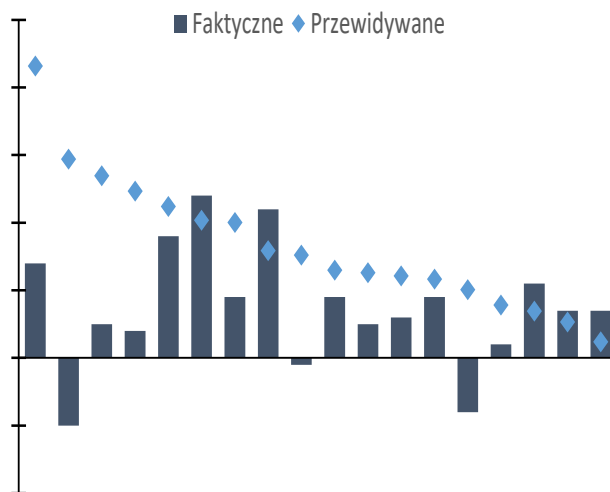
Wykres 9: Zmiany realnego PKB a bezrobocie w państwach członkowskich korzystających z pomocy

Uwaga: wykres przedstawia roczne stopy wzrostu PKB i zmiany stopy bezrobocia w państwach członkowskich korzystających z pomocy w ramach SURE, ważone ich udziałem w nominalnym PKB. Źródło: Eurostat, Ameco.

To zahamowanie wzrostu bezrobocia w 2020 r. ma wesprzeć ożywienie wzrostu gospodarczego w 2021 r. Patrząc łącznie na lata 2020–2021, w oparciu o prognozę Komisji z wiosny 2021 r., obraz jest podobny do przedstawionego na wykresie 9: przewiduje się, że stopa bezrobocia w państwach członkowskich korzystających ze wsparcia w ramach SURE będzie rosła w znacznie wolniejszym tempie (+0,6 punktu procentowego w 2021 r. w porównaniu z 2019 r.) niż podczas światowego kryzysu finansowego (+2,0 punktu procentowego w 2009 r. w porównaniu z rokiem poprzednim). Jest jednak zauważalna różnica: ze względu na silne ożywienie gospodarcze prognozowane na 2021 r., średnie straty PKB w ciągu tych dwóch lat mają być niższe niż w czasie światowego kryzysu finansowego (-1,1 % w porównaniu z -1,5 %). Sugeruje to, że utrzymywanie dostępnej siły roboczej w przedsiębiorstwach poprzez mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki również pomogło wesprzeć ogólnie szybkie ożywienie gospodarcze.

Wykres 10: Porównanie faktycznych i przewidywanych zmian stóp bezrobocia w podziale na państwa członkowskie korzystające z SURE w 2020 r.

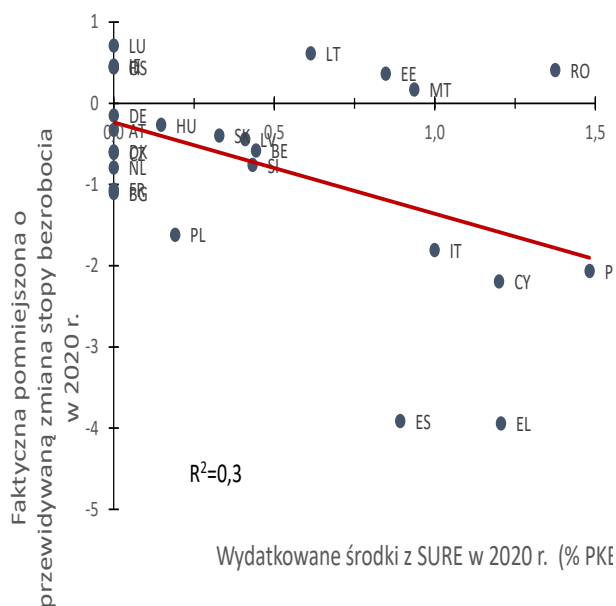

ES EL CY PT LV EE BG LT PL SK SI CZ HU IT BE RO MT IE

Uwaga: oś y: przewidywana zmiana stóp bezrobocia odpowiada prognozie wynikającej z modelu regresji dla poszczególnych państw na okres od 1999 do 2019 r. Analiza opiera się na podejściu prawa Okuna, zgodnie z którym zmienna zależna oznacza zmianę stopy bezrobocia, a zmienna niezależna odnosi się do stopy wzrostu realnego PKB. Dalsze szczegółowe informacje na temat metodyki są dostępne w *sprawozdaniu kwartalnym Komisji Europejskiej (2021) na temat strefy euro, sekcja III, t. 20, nr 2*.

Źródło: Ameco i własne obliczenia.

Wykres 11: Zależność między zmianą stopy bezrobocia a wydatkowanymi środkami z SURE w 2020 r.

Uwaga: oś y: Przewidywana zmiana stóp bezrobocia wynika z modelu regresji dla poszczególnych państw wyjaśnionego w uwadze do wykresu 10.

Źródło: Ameco i własne obliczenia.

Wzrost bezrobocia w 2020 r. w państwach członkowskich korzystających z pomocy był znacznie mniejszy niż przewidywano. Biorąc pod uwagę spadek PKB w 2020 r., oczekiwano, że stopa bezrobocia znacznie wzrośnie, ale tak się nie stało. Szybkie i szeroko zakrojone środki polityki wdrożone w 2020 r. w celu walki z kryzysem związanym z COVID-19 złagodziły wpływ spadku produkcji na bezrobocie, w porównaniu z oczekiwaną reakcją bezrobocia na PKB obserwowaną w przeszłości (zob. wykres 10)³³. Wzrost stóp bezrobocia był w większości państw

³³ W literaturze ekonomicznej wrażliwość bezrobocia na zmiany wzrostu gospodarczego często nazywa się „prawem Okuna”. Prawo Okuna jest raczej empiryczną praktyczną zasadą niż zależnością popartą teorią i wskazuje ono, że spadek wzrostu produkcji o 2–3 % wiąże się ze wzrostem stopy bezrobocia o jeden punkt procentowy (zob. A. M. Okun, „Potential GNP: Its Measurement and Significance” [„Potencjalny PNB: pomiar i znaczenie”], Proceedings of the Business and Economic Statistics Section, American Statistical Association, 1962).

mniejszy, niż przewidywano³⁴. Ustalenia te potwierdzają wcześniejsze wyniki przedstawione w pierwszym sprawozdaniu półrocznym dotyczącym SURE³⁵.

Przyjęte środki wsparcia realizacji polityki, w tym SURE, skutecznie ochroniły 1,5 mln osób przed bezrobociem w 2020 r. Niższy niż oczekiwano wzrost bezrobocia można częściowo przypisać powszechnemu stosowaniu mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, w szczególności w państwach członkowskich korzystających z pomocy w ramach SURE. Na poziomie krajowym im wyższa kwota otrzymana w ramach SURE w 2020 r., tym bardziej umiarkowany wzrost bezrobocia (wykres 11). Szacuje się, że te instrumenty rynku pracy, wraz z innymi działaniami politycznymi podjętymi w odpowiedzi na pandemię, spowodowały obniżenie stopy bezrobocia w państwach członkowskich korzystających z pomocy SURE o około 1 punkt procentowy w porównaniu z oczekiwanym wzrostem bezrobocia. Odpowiada to około 1,5 mln osób, które uniknęły bezrobocia podczas wybuchu pandemii COVID-19³⁶.

Wyjaśnienia, w jaki sposób SURE skutecznie ułatwił łagodniejszy wzrost bezrobocia, zostały szczegółowo przedstawione w pierwszym sprawozdaniu półrocznym na temat SURE. Obejmują one zwiększenie ogólnego zaufania w całej UE, wspieranie korzystania z mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i zachęcanie do niego oraz umożliwienie państwom członkowskim większych wydatków na wsparcie zatrudnienia i inne działania polityczne związane z pandemią. Dane z badań przedstawione w pierwszym sprawozdaniu wskazują, że SURE odegrał rolę w podjęciu przez większość państw członkowskich korzystających z pomocy decyzji o przyjęciu nowego mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub zmianie istniejącego mechanizmu, a także umożliwił niektórym państwom członkowskim bardziej ambitne podejście do środków podobnych do mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy. SURE przyczynił się również do zwiększenia przez państwa członkowskie puli środków lub długości ich programów utrzymania zatrudnienia, ponieważ wzmocnił gotowość państw członkowskich do zaciągania większych pożyczek i dokonywania większych wydatków niż w innym przypadku, przy czym pomimo swojego niższego ratingu kredytowego państwa te mogą korzystać z oszczędności w zakresie stóp procentowych uzyskanych przez UE.

3.2 Bezpośredni skutek finansowy: szacowane oszczędności z tytułu stopy procentowej

Szacuje się, że dzięki otrzymaniu pomocy finansowej w ramach SURE państwa członkowskie zaoszczędzą łącznie 8,2 mld EUR na spłacie odsetek. Kwota ta opiera się na pierwszych siedmiu emisjach SURE, aż do wypłaty w dniu 25 maja 2021 r., która była ostatnią wypłatą przed dniem

³⁴ We Włoszech, Grecji i Polsce w 2020 r. stopa bezrobocia wręcz spadła.

³⁵ Nasze kluczowe ustalenia utrzymują się również w przypadku zastąpienia zmiany stopy bezrobocia zmianą wskaźnika zatrudnienia (tj. stosunku zatrudnienia do liczby ludności w wieku produkcyjnym). Taka specyfikacja jest sposobem na skorygowanie o zmianę w sile roboczej, co wpływa na wskaźniki bezrobocia. Dalsze szczegółowe informacje są dostępne w *sprawozdaniu kwartalnym Komisji Europejskiej (2021) na temat strefy euro, sekcja III, t. 20, nr 2*.

³⁶ Wniosek ten wynika z modelu regresji przedstawionego na wykresie 11. Zakłada on, że rzeczywista i oczekiwana siła robocza są takie same.

sprawozdawczym. Szacowane oszczędności z tytułu odsetek będą zatem prawdopodobnie rosły wraz z ostatnimi wypłatami³⁷. Oszczędności te powstały, ponieważ dzięki pożyczkom w ramach SURE zaoferowano państwom członkowskim niższe stopy procentowe niż gdyby same wyemitowały one dług państwowy. Wynika to z unijnego ratingu kredytowego AAA oraz płynności obligacji. W tabeli 4 przedstawiono oszczędności z tytułu odsetek w podziale na państwa członkowskie³⁸.

Tabela 4: Oszczędności z tytułu stopy procentowej w poszczególnych państwach członkowskich

Państwo członkowskie	Wyplacona kwota (w mld EUR)	Średni spread	Średni termin zapadalności	Oszczędności z tytułu odsetek (w mld EUR)	Oszczędności z tytułu odsetek (% wyplaconej kwoty)
Belgia	8,2	0,06	14,7	0,14	1,7
Cypr	0,6	0,62	14,7	0,06	9,5
Grecja	5,3	0,73	14,6	0,51	9,8
Hiszpania	21,3	0,44	14,7	1,59	7,4
Chorwacja	1,0	1,11	14,3	0,16	15,3
Węgry*	0,5	1,28	14,7	0,09	18,0
Włochy	27,4	0,96	14,8	3,76	13,7
Litwa	1,0	0,04	14,7	0,00	0,5
Łotwa	0,3	0,10	14,6	0,00	1,5
Malta	0,4	0,56	14,6	0,04	8,4
Polska	8,2	0,35	13,0	0,42	5,0
Portugalia	5,4	0,47	14,7	0,38	7,1
Rumunia	3,0	2,27	14,6	0,85	28,4
Słowenia	1,1	0,23	14,8	0,05	4,3
Słowacja	0,6	0,09	14,9	0,01	1,3
Bułgaria	0,5	0,37	15,0	0,03	6,7
Irlandia	2,5	0,11	14,7	0,05	2,1
Czechy	2,0	0,23	10,1	0,04	1,9
Estonia**	0,2	0,0	15,2	0,00	0,0
Ogółem	89,6	0,63	14,5	8,18	9,1

Uwaga: oszczędności z tytułu odsetek oblicza się dla każdej obligacji z osobna i sumuje dla wszystkich dat emisji i terminów zapadalności.

* Od 2020 r. Węgry wyemitowały tylko dwie 10-letnie i 30-letnie obligacje denominowane w euro, obie w listopadzie 2020 r. Na podstawie tych dwóch obligacji dokonano ekstrapolacji spreadu między krzywą rentowności w walucie krajowej i w euro dla innych terminów zapadalności i innych dat emisji.

** Estonia wyemitowała tylko jedną niespłaconą obligację dziesięcioletnią, nie było dostępnych danych dla innych terminów zapadalności. Zakłada się, że spread w stosunku do unijnych obligacji społecznych SURE przy tych pozostałych terminach zapadalności jest bliski zeru.

³⁷ Szacunki te wyłączają możliwy dodatkowy efekt, który nowe instrumenty nadzwyczajne, w tym SURE, mogły wywrzeć na zaufanie ze strony podmiotów gospodarczych oraz rozpiętość stóp procentowych dla pozyskiwania środków przez poszczególne państwa członkowskie.

³⁸ Dalsze szczegółowe informacje na temat metodyki są dostępne w sprawozdaniu kwartalnym na temat strefy euro, sekcja III, t. 20, nr 2 (2021).

IV. DALSZE WYSTĘPOWANIE ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH UZASADNIAJĄCYCH STOSOWANIE ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE SURE

W niniejszej sekcji przedstawiono informacje na temat dalszego występowania zdarzeń nadzwyczajnych, które uzasadniają zastosowanie instrumentu SURE, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie SURE³⁹.

Utrzymuje się niepewność co do przebiegu pandemii, przy czym w okresie letnim odnotowano wzrost liczby zachorowań w państwach członkowskich. W szczególności wariant delta wirusa SARS-CoV-2 rozprzestrzenił się szybko, a postępy w zakresie kampanii szczepień w niektórych państwach uległy spowolnieniu. Niektóre państwa członkowskie nieznacznie zaostrzyły środki, ponieważ trwa wyścig między zakażeniami a szczepieniami. Na dzień 5 września 2021 r., według Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC), ogólna sytuacja epidemiologiczna w UE charakteryzowała się wysoką, powoli malejącą liczbą zgłoszeń przypadków oraz niską, ale powoli rosnącą liczbą zgonów. Liczba zachorowań w grupie wiekowej 15–24 lata, najbardziej dotkniętej chorobą, nadal spada, chociaż liczba zachorowań wśród dzieci poniżej 15 roku życia rośnie. W kilku państwach zaobserwowano wzrost liczby zachorowań w starszych grupach wiekowych, a także wzrost wskaźników hospitalizacji i śmiertelności⁴⁰. Tymczasem doświadczenia niektórych państw niebędących członkami UE o wysokich wskaźnikach wyszczepienia (np. Izrael, Islandia) rodzą ważne pytania dotyczące globalnej akcji szczepień i perspektyw walki z pandemią COVID-19.

Ożywienie gospodarcze nabrało tempa, a perspektywy krótkoterminowe dla gospodarki europejskiej są obecnie bardziej optymistyczne niż wiosną 2021 r. W prognozie Komisji z lata 2021 r. podniesiono prognozę PKB UE do 4,8 % w 2021 r. i 4,5 % w 2022 r. Chociaż oczekiwano, że poziom aktywności gospodarczej powróci do poziomu sprzed kryzysu (IV kwartał 2019 r.) w ostatnim kwartale 2021 r., pozostanie on o około 1 % poniżej poziomu oczekiwanego, gdyby nie doszło do pandemii, a tempo ożywienia gospodarczego ma być różne w poszczególnych państwach członkowskich. Z najnowszych danych wynika, że w drugim kwartale 2021 r. nastąpiło silne odbicie wzrostu realnego PKB w UE, który wyniósł 1,9 %, przewyższając oczekiwania. Ponadto, chociaż dynamika wzrostu nieco słabnie i utrzymuje się presja cenowa, ostatnie dane z badań (wskaźniki PMI za sierpień) dostarczają niewiele dowodów na to, że obawy związane z rozprzestrzenianiem się wariantu delta i utrzymujące się problemy z podażą hamują ożywienie gospodarcze.

Niepewność związana z perspektywami gospodarczymi pozostaje wysoka, choć ryzyko jest zasadniczo zrównoważone. Pojawienie się i rozprzestrzenianie wariantów wirusa stanowi wyraźne ryzyko. Przedwczesne wycofanie wsparcia politycznego mogłoby wpłynąć na ożywienie gospodarcze, podobnie jak nierównomierne ożywienie, które utrudnia koordynację polityki

³⁹ Art. 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SURE. W każdym przypadku okres dostępności instrumentu, w ramach którego może zostać przyjęta decyzja wykonawcza Rady, kończy się w dniu 31 grudnia 2022 r., zgodnie z art. 12 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SURE. Po tym terminie Rada może zdecydować o przedłużeniu wsparcia każdorazowo o dodatkowe sześć miesięcy (jeżeli zasoby finansowe są nadal dostępne), zgodnie z art. 12 ust. 4.

⁴⁰ Zob. tygodniowe sprawozdanie ECDC z nadzoru (tydzień 35), <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/surveillance/weekly-surveillance-report>

w państwach członkowskich. Tymczasem szybsze niż oczekiwano ożywienie w innych zaawansowanych gospodarkach mogłoby poprawić perspektywy.

Jak ma to zwykle miejsce, ożywienie na rynku pracy będzie prawdopodobnie opóźnione w stosunku do ożywienia produkcji. Chociaż wskaźniki zatrudnienia poprawiły się, zastój na rynku pracy, który nasilił się w czasie kryzysu, pozostaje znaczny. Liczba osób zatrudnionych w UE w pierwszym kwartale tego roku była o 1,7 % niższa od poziomu z czwartego kwartału 2019 r. W sektorach, w których natężenie bezpośrednich kontaktów jest duże i które najdotkliwiej odczuły skutki pandemii, odbudowa prawdopodobnie potrwa najdłużej. W prognozie Komisji z wiosny 2021 r. przewidywano, że stopa bezrobocia utrzyma się na poziomie 7 % w 2022 r., w porównaniu z 6,7 % w 2019 r., przy założeniu, że wsparcie polityczne nie zostanie przedwcześnie wycofane.

Ożywienie gospodarcze będzie ostatecznie wymagało przejścia w polityce budżetowej z tymczasowej pomocy doraźnej, takiej jak w ramach SURE, na bardziej ukierunkowane środki naprawcze. W rekomendacjach budżetowych Komisji z wiosny 2021 r. zalecono państwom członkowskim dalsze wspieranie ożywienia gospodarczego w 2022 r., w szczególności poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) w celu pobudzenia inwestycji i reform. Obejmowałyby to aktywną politykę rynku pracy, taką jak zachęty do zatrudniania i wspieranie przedsiębiorczości, możliwości doskonalenia zawodowego i zmiany kwalifikacji oraz większe wsparcie ze strony służb zatrudnienia, zgodnie z zaleceniem EASE.

Ponieważ instrument będzie nadal dostępny przez cały 2022 r., SURE może być nadal wykorzystywany w celu przeciwdziałania poważnym zakłóceniom gospodarczym spowodowanym pandemią COVID-19. Do chwili obecnej w ramach SURE dostępna jest kwota prawie 6 mld EUR, która przewyższa kwoty we wnioskach o dodatkowe finansowanie złożonych przez 6 państw członkowskich na początku 2021 r.

V. OBOWIĄZKI SPRAWOZDAWCZE NA MOCY RAM DOTYCZĄCYCH UNIJNYCH OBLIGACJI SPOŁECZNYCH SURE

Niniejsze sprawozdanie wykracza poza obowiązek sprawozdawczy określony w rozporządzeniu w sprawie SURE, spełniając również wymóg sprawozdawczy określony w ramach dotyczących unijnych obligacji społecznych SURE⁴¹. Te ostatnie wymagają składania sprawozdań na temat przeznaczenia wpływów z SURE, rodzaju wydatków i skutków SURE. W porównaniu z pierwszym sprawozdaniem półrocznym w niniejszym sprawozdaniu rozwinięto istotne informacje dla inwestorów, np. na temat konkretnych sukcesów (zob. ramka 1) oraz struktury pracowników i przedsiębiorstw korzystających z instrumentu.

Podział środków z SURE według państw członkowskich korzystających z pomocy oraz rodzaju kwalifikowalnych wydatków socjalnych przedstawiono odpowiednio w sekcjach 1.1 i 2.2. Do sierpnia 2021 r. państwom członkowskim wypłacono 95 % z przyznanej kwoty 94 mld

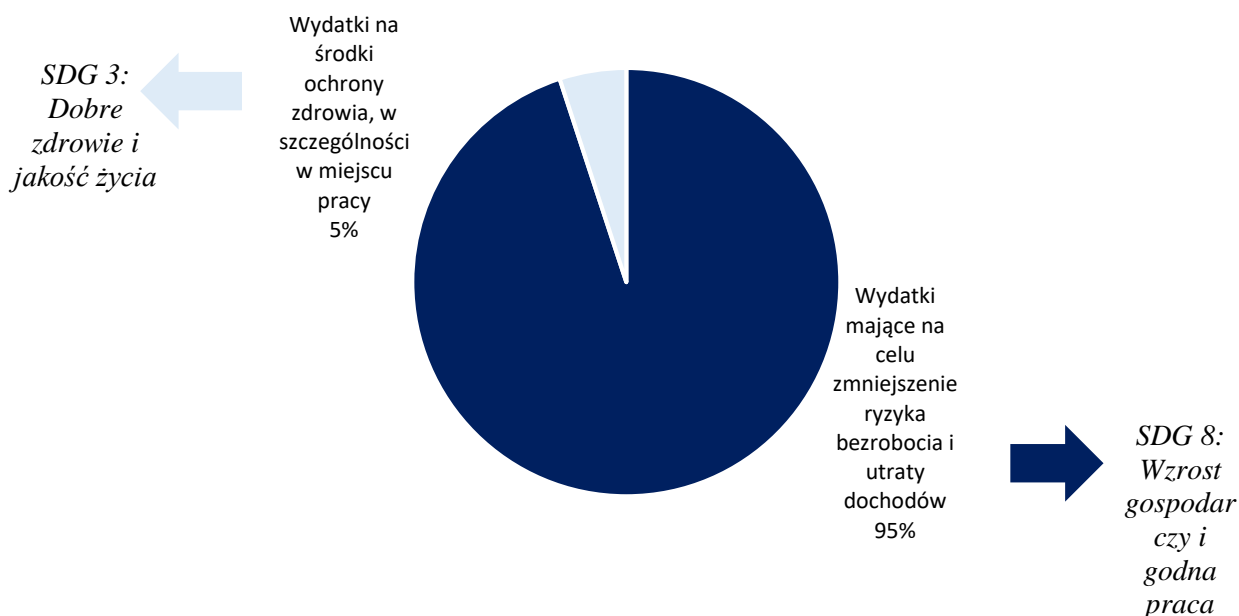
⁴¹ W ramach dotyczących unijnych obligacji społecznych SURE określono standard, który daje inwestorom pewność, że obligacje UE wyemitowane w tych ramach odnoszą się do projektów służących prawdziwemu celowi społecznemu. Ramy te są zatem zgodne z zasadami dotyczącymi obligacji społecznych ICMA.

EUR, z czego 90 % zostało już wydane. Przedstawiono nowy podział wydatków według mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków.

Wydatki publiczne SURE są również dobrze dostosowane do celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG). Najistotniejsze z nich to cel zrównoważonego rozwoju 3 (Dobre zdrowie i jakość życia) oraz cel zrównoważonego rozwoju 8 (Wzrost gospodarczy i godna praca). Wykres 12 przedstawia podział wydatków publicznych w ramach SURE na kwalifikowalne wydatki socjalne określone w ramach obligacji społecznych: 95 % jest przeznaczony na zmniejszenie ryzyka bezrobocia i utraty dochodów, natomiast 5 % na środki ochrony zdrowia. Kategorie te są ściśle powiązane z celami zrównoważonego rozwoju 3 i 8, jak pokazano na wykresie 12.

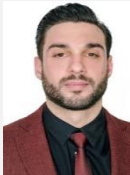
Wpływ SURE przedstawiono w sekcjach 2.3 i 3.1. Szacunkowa liczba osób i przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w ramach SURE w 2020 r., wzrosła od czasu pierwszego sprawozdania dotyczącego SURE ze względu na zaktualizowaną i poprawioną sprawozdawczość państw członkowskich. Jak przedstawiono w sekcji 3.1, SURE przyczynił się do ochrony prawie 1,5 mln miejsc pracy, które udało się zachować w 2020 r. Szacuje się, że państwa członkowskie zaoszczędzą 8,2 mld EUR na płatnościach odsetek.

Wykres 12: Ramy obligacji społecznych i schemat SDG

Ramka 1: Przykłady sukcesów odniesionych dzięki SURE⁴²

Wydatki krajowe na mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki wspierane w ramach SURE pomogły małym firmom i przedsiębiorcom w całej UE. W tej ramce udokumentowano dwie historie sukcesu.

Grecja

Dimitris Kapothanasis jest właścicielem siłowni w Peramie, niedaleko Aten. Dla niego i wielu innych osób z branży fitness kryzys związany z COVID-19 jest wyjątkowo trudny. Siłownie zamknięto w obawie, że staną się ogniskami wirusa, a ich właściciele, pracownicy i trenerzy personalni zostali tymczasowo bez pracy.

Greckie siłownie są jedną z branż, które poniosły ogromne straty finansowe – od lutego 2020 r. ich właściciele nie zarobili nic.

Dzięki krajowym środkom nadzwyczajnym wspieranym w ramach SURE pracownicy siłowni otrzymali specjalne świadczenia, a koszty ich zabezpieczenia społecznego na czas, kiedy pozostają bez pracy, zostały pokryte. Jednocześnie właściciele tacy jak Dimitris i wielu innych, na przykład Kleanthis Varelas z Megary i Giorgos Ksiros z Aten, zostali zwolnieni z opłat czynszowych, podatków i ubezpieczeń oraz zobowiązań kredytowych.

Pomoc finansowa z UE pomogła wielu greckim siłowniom przetrwać kryzys – dzięki niej Dimitris zobaczył w końcu światelko w tunelu. Sekretarz generalny greckiego stowarzyszenia ośrodków fitness, Doros Kleovoulou, jest również zadowolony z programu SURE. Jego zdaniem w tym trudnym okresie wiele osób przyjęło program pozytywnie.

Różne środki wsparcia pomogły przetrwać branży fitness, w której skutki kryzysu były i nadal są bardzo poważne. Uważamy, że UE stała na wysokości zadania.

Włochy

Oto Bruno Gili. Prezes Termomacchine, firmy z siedzibą w Turynie, która specjalizuje się w projektowaniu, konstrukcji i sprzedaży specjalistycznych systemów grzewczych zasilanych z wykorzystaniem zjawiska indukcji elektromagnetycznej, czyli procesu wytwarzania prądu elektrycznego na skutek zmian strumienia pola magnetycznego.

Firma powstała 1976 r. jako przedsiębiorstwo rodzinne i nigdy wcześniej nie potrzebowała rządowego wsparcia, by kontynuować działalność. Kryzys związany z COVID-19 zmienił jednak wszystko.

Przez pandemię liczba zamówień gwałtownie spadła. Duże zamówienia skończyły się w marcu 2020 r.

Na szczęście firma otrzymuje wsparcie z SURE, które jest przeznaczone na dopłaty do wynagrodzeń pracowników, chociaż przedsiębiorstwo nadal wykorzystuje zaledwie około 40 proc. mocy produkcyjnych. Zdaniem Bruna wsparcie UE podczas kryzysu związanego z COVID-19 jest nieocenione.

⁴² Więcej przykładów sukcesów SURE można znaleźć pod adresem: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe/recovery-coronavirus-success-stories/jobs-and-economy/shoring-up-economy-across-EU_pl

ZAŁĄCZNIK

Załącznik 1: Dalsze szczegóły dotyczące środków krajowych

Tabela A1: Kształtowanie się mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub subsydiowania wynagrodzeń w państwach korzystających z SURE

Państwo	Rodzaj	Kontynuowane/zakończone	(Planowana) data zakończenia	+/-/= pula środków
Belgia	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	30 września 2021 r.	=
Bulgaria	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	31 lipca 2021 r.	-
Chorwacja	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	31 grudnia 2021 r.	-
Cypr	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	październik 2021 r.	+
Czechy	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	Zakończone	czerwiec 2021 r. (mechanizm główny) / październik 2021 r. (przepisy dotyczące pracowników odbywających kwarantannę). Ponadto ustanowiono nowy, stały mechanizm zmniejszonego wymiaru czasu pracy, który może być aktywowany w wyjątkowych sytuacjach.	+
Estonia	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	Zakończone	maj 2021 r.	-
Grecja	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	31 września 2021 r.	-
Irlandia	Dofinansowanie wynagrodzeń	W toku ⁴³	31 grudnia 2021 r.	+
Włochy	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	1 lipca 2021 r. (system zwykły) / 31 grudnia 2021 r. (przedsiębiorstwa, które nie kwalifikują się lub wyczerpały prawa do systemu zwykłego)	-
Łotwa	Zatrudnienie w zmniejszonym	Zakończone	czerwiec 2021	+

⁴³ Od dnia 1 września 2020 r. realizowany jest irlandzki program subsydiowania wynagrodzeń, aczkolwiek o innych specyfikacjach niż mechanizm wspierany w ramach SURE.

	wymiarze czasu pracy			
Litwa	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	31 sierpnia 2021 r.	+
Malta	Dofinansowanie wynagrodzeń	W toku	31 grudnia 2021 r.	-
Polska	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	Zakończone	30 czerwca 2021 r.	+
Portugalia	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	Do końca miesiąca, w którym, na mocy decyzji ustawodawczej lub administracyjnej, obowiązują środki ograniczające działalność gospodarczą w zakresie pandemii COVID-19	+
Rumunia	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	3 miesiące po ustaniu stanu alarmowego (ten ostatni jest przedłużany co miesiąc – obecnie do 12 września 2021 r.)	=
Słowacja	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	grudzień 2021 r.	+
Słowenia	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	30 września 2021 r.	=
Hiszpania	Zatrudnienie w zmniejszonym wymiarze czasu pracy	W toku	30 września 2021 r.	+

Uwaga: pula środków dostępnych w ramach mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy jest oceniana według wartości nominalnej przez zmiany prawne dotyczące zakresu i poziomu wsparcia dochodów.

Załącznik 2: Dalsze szczegóły dotyczące transakcji i wypłat w ramach SURE

Tabela A2: Kluczowe statystyki dotyczące unijnych transakcji pożyczkowych w ramach SURE (w EUR)

Transza	SURE #5	SURE #6		SURE #7	
	15 lat	5 lat	25 lat	8 lat	25 lat
Wartość emisji	9 mld	8 mld	5 mld	8,137 mld	6 mld
Rentowność	0,228 %	-0,488 %	0,476 %	0,019 %	0,757 %
Spread	MS -4 punkty bazowe	MS -14 punktów bazowych	MS +1 punkt bazowy	MS -2 punkty bazowe	MS +17 punktów bazowych
Spread do obligacji Bund (punkty bazowe)	33,4	20	34,4	31,5	40,6
Spread do OAT (punkty bazowe)	-2,6	3,1	-11	-1,2	-21
Premia za zakup obligacji z nowej emisji	2	1,5 punktu bazowego	1,5 punktu bazowego	2 punkty bazowe	2,5 punktu bazowego
Popyt wśród inwestorów ogółem	86 mld	46,5 mld	40 mld	51,2 mld	37,5 mld

Uwaga: statystyki te dotyczą operacji zaciągania pożyczek przez Komisję w imieniu Unii. Premia za zakup obligacji z nowej emisji oznacza premię wypłacaną inwestorom z tytułu nabycia nowo wyemitowanej obligacji powyżej wartości spreadu oczekiwanego w przypadku podobnych obligacji będących w obrocie na rynku wtórnym.

Tabela A3: Kwoty wypłacone na rzecz państw członkowskich w ramach SURE (w mld EUR)

Państwo	Łączna kwota pożyczki	1. unijna emisja w ramach SURE Transakcja: 20.10.2020 Wyplata: 27.10.2020			2. unijna emisja w ramach SURE Transakcja: 10.11.2020 Wyplata: 17.11.2020			3. unijna emisja w ramach SURE Transakcja: 24.11.2020 Wyplata: 01.12.2020			4. unijna emisja w ramach SURE Transakcja: 26.01.2021 Wyplata: 02.02.2021			5. unijna emisja w ramach SURE Emisja: 09.03.2021 Wyplata: 16.03.2021			6. unijna emisja w ramach SURE Emisja: 23.03.2021 Wyplata: 30.03.2021			7. unijna emisja w ramach SURE Emisja: 18.05.2021 Wyplata: 25.05.2021			Wyплаты ogółem	% kwoty ogółem, o którą wystąpiono	Średni termin zapadalności
		10 lat	20 lat	Ogółem	5 lat	30 lat	Ogółem	15 lat	7 lat	30 lat	Ogółem	15 lat	5 lat	25 lat	Ogółem	8 lat	25,6 roku	Ogółem							
Belgia	8,2							2,0	1,3	0,7	2,0				1,3	0,9	2,2	1,1	0,9	2,0	8,2	100,0 %	14,7		
Bułgaria	0,5																	0,3	0,2	0,5	0,5	100,0 %	15,0		
Chorwacja	1,0				0,3	0,2	0,5					0,5									1,0	100,0 %	14,3		
Cypr	0,6				0,2	0,1	0,3		0,2	0,1	0,2							0,1	0,0	0,1	0,6	100,0 %	14,7		
Czechy	2,0											1,0			1,0						2,0	100,0 %	10,1		
Estonia	0,2																	0,1	0,1	0,2	0,2	100,0 %	15,0		
Grecja	5,3				1,0	1,0	2,0		0,7		0,7							1,6	0,9	2,5	5,3	100,0 %	14,5		
Węgry	0,5							0,2	0,2	0,1	0,3										0,5	100,0 %	14,7		
Irlandia	2,5													1,3	1,2	2,5					2,5	100,0 %	14,7		
Włochy	27,4	5,5	4,5	10,0	3,1	3,4	6,5		4,5		4,5	3,9		0,7	1,2	1,9		0,8	0,8		27,4	100,0 %	14,8		
Łotwa	0,3				0,1	0,0	0,1		0,0	0,0	0,1							0,1	0,0	0,1	0,3	100,0 %	14,6		
Litwa	1,0				0,2	0,1	0,3					0,3						0,2	0,2	0,4	1,0	100,0 %	14,7		
Malta	0,4				0,1	0,0	0,1					0,1						0,1	0,1	0,2	0,4	100,0 %	14,6		
Polska	11,2	1,0	0,0	1,0					2,6	1,7	4,3			1,4		1,4		1,1	0,5	1,6	8,2	73,3 %	13,0		
Portugalia	5,9							3,0										1,5	0,9	2,4	5,4	91,2 %	14,6		
Rumunia	4,1							3,0													3,0	73,2 %	14,6		
Słowacja	0,6							0,3				0,3									0,6	100,0 %	14,9		
Słowenia	1,1				0,2	0,0	0,2		0,5	0,4	0,9										1,1	100,0 %	14,8		
Hiszpania	21,3	3,5	2,5	6,0	2,9	1,2	4,0			1,0	1,0	2,9		2,4	1,7	4,1		1,9	1,4	3,4	21,3	100,0 %	14,7		
Ogółem	94,3	10,0	7,0	17,0	8,0	6,0	14,0	8,5	10,0	4,0	14,0	9,0	8,0	5,0	13,0	8,1	6,0	14,1	89,6	95,1 %	14,5				